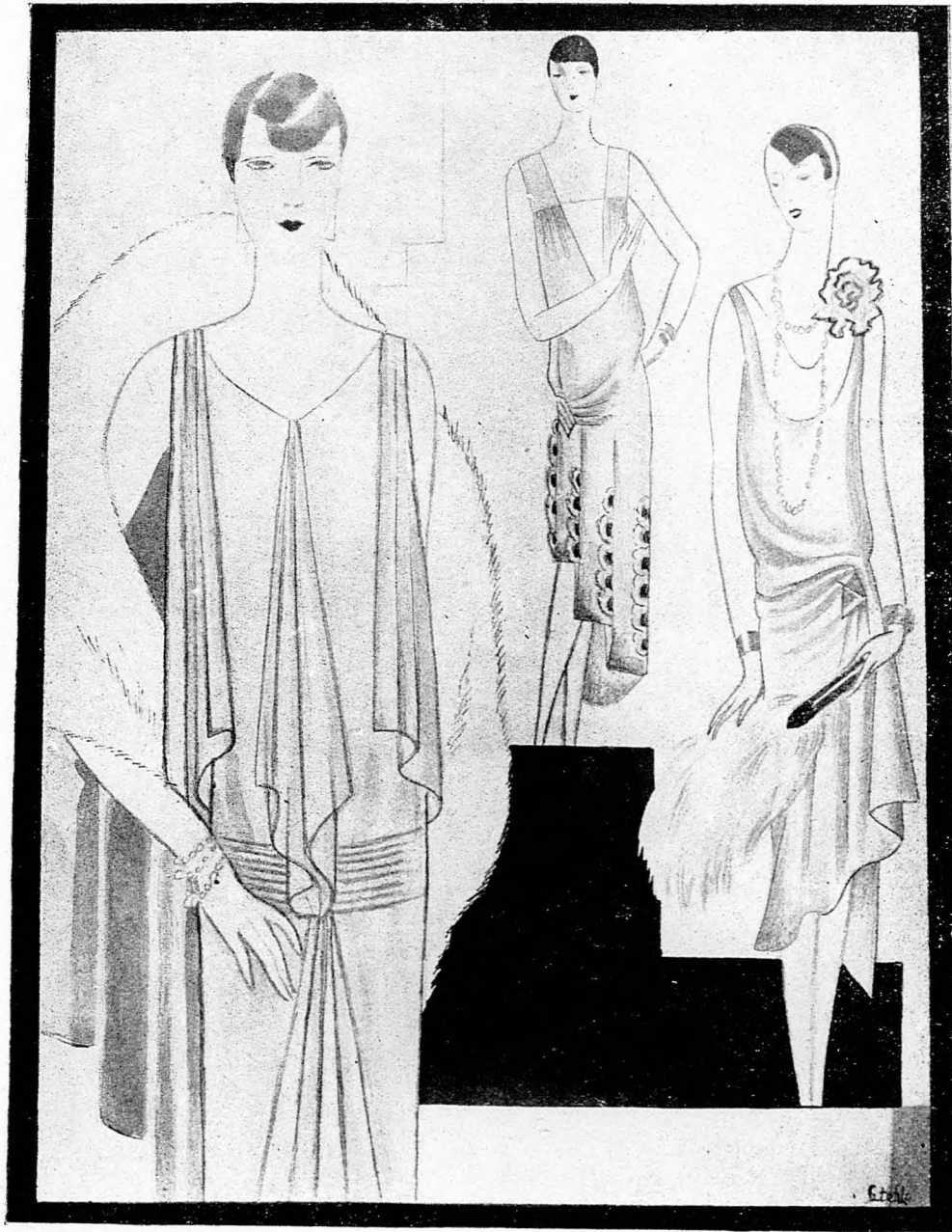

MAGYAR URIASZONYOK LAPJA

MÜNNICH ALADÁRNÉ ES FIA

ANGELO felvétele
V., Vilmos császár-út 14.

KULTURA HANGSZER- ÉS ZONGORATEREM

TELEFON: JÓZSEF 394—90.

Csakis külföldi legelsőrangú kereszthúros zongorák, pianók, továbbá gramofónok és gramofónlemezek nagy raktára. Élőnyös fizetési feltételek.

BUDAPEST,
 IX, KÁLVIN-TÉR 7.

MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA

Szépirodalmi, társadalmi és háztartási folyóirat * Megjelenik minden hónapban háromszor: 1-én, 10-én, 20-án * Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Jókai-u. 37. (Berlini-tér sarok) * Telefon: T. 107-23. * Előfizetési ár: egész évre 17 P, félévre 9 P, negyedévre 6 P

Főszerkesztő: **KERTÉSZ BÉLA**

LÁTTALAK...

Irta: EDELÉNYI SZABÓ LAJOS

Láttalak szépnek, láttalak jónak,
Láttalak rossznak, hivalkodónak
Láttalak búsan, láttalak vígan,
Láttam a lelked fájdalmas kínban.
Láttalak büszkén, szerelmes vágyón,
Láttalak imádni lealázón,
Láttam a lelked szűzi fehéren,
Láttam a tested vonagló kéjben...

*
Miért folytassam? Minek leírni?
Láttam a lelked miattam sírni...

A férfi elindul...

Láttatok-e fiatal fecskét, mikor kirepül a szülői fészekből és ujjongva cikázik a napvirágos ég alatt? Ő az. A férfi.

...Áll az ugar elején, nekiveti ekéjét a földnek, rányomja erőtől duzzadó tenyerét és elindul az ugaron. Szinte szikrázik az ekevasa, ahogy a nagy, életrejtő, barna barázdát hasogatja. A másik fölzsabadult tanoncúsgából, remekle öntötte első pár cipőjét s füttyürészve indul az életnek: Hamupipókéét keresi, akinek csak akkora lábacs-kája van, mint a piszkóta; annak fog szép aranycsattos cipellőt csinálni. A harmadik elvégezte iskoláit, megtanulta azokat a nehéz doktrínákat s kutyabőrös diplomájával, tele ambícióval és üres zsebekkel belép az Élet kapuján. A portás mosolyog és hajlong: Rosszindulat vagyok, — markát sóváran nyújtja s hogy nem kap borralót, merőn néz utána, majd a telefonhoz lép s közli a hírt mindenkivel: Megy dr. Szegény Péter, vigyázatok! Ám Szegény Péter gazdag, olyan kincse van, melyet se tolvaj el nem lophat, se rozsdá meg nem emészthet, csak sajnos, nem tudja fölváltani. És elesüggedve látja, mint diplomás ideggyógyász, hogy csak egyetlen idege van a világnak, a *nervus rerum*, a minden dolgok idege: a Pénz, mely a gyomorbolgóiideg milliószer nagyított rendszerével hálózta be a világleletet. De bízik önmagában, fiatal-ságában, erejében és tudásában s elindul, mint egy új Kolumbusz Kristóf, hogy fölfedezze az életet.

Az élet pedig — a nő.

A szántó-vető megáll az ugar tulsó végén és a pacirtaszóra fölfigyel. Az a pacirtadal az ő lelkében gyöngyözik. A suszterlegény kezében is megáll a talpverő-kalapács, el-elmereng ott fent a kakasüllőn, majd öntudatlanul dalba kezd. Nem tudja, kinek csinálja az a gyöngy-gyel ékes brokátcipőcskét, de annak varrja, akire szívdo-bogva gondol: az ismeretlen fantomnak, aki valahol egy gőzmosódában vagy egy manikűrszalomban várja az ő Rigóájku herceget. Mindegy, újabb és újabb remekbe ölti az érzéseit. Dr. Szegény Péter is tárgyal a törvénytörészen, operál a műtőasztalon vagy a katedréről hirdeti a tudományt, de minden érve, minden késvágása, minden ígéje annak szól és azért történik, aki eljövendő az ő lelkében, aki meghozza az ő szorgalma és munkája eredményét: a csendes és megelégedett boldogságot. A szántóvető, a cipészlegény, a doktor ezer és ezer alakban, ezer és ezer változatban él és munkálkodik, de mindet egy gondolat kergeti, mindet egy forróbullámu érzés fűti, mindet egy szándék vezeti, minden Szegény Péterek és Gazdag Jánosok egy célba törnek: Szeretni! Mert őszérsz ez, a Genézis őstörvénye, mely ott forrott és sistergett a Világtérítés lombikjában, mint kálium, rádium, titánium, s tündöklő rezgéseik halhatatlan érzésekké válva, a világlelet fundamentumát és a világlelek örökhatalmú elixirjét képezik.

És jön egyszer az Élet, az Ezerarcú Nő. Mind az ezer arca egyforma, mégis mind különböző. A nő fejét a férfi alakítja ki magának, ő tervezi, ő festi ki, mint álomképet és a valóságban meg is találja a leányvásár nagy magazin-jában: a szántóvető az ő Zsuzsikáját, a cipészlegény az ő Hamupipókéjét, a doktor úr pedig az ő Madonnáját és minden Szegény Péterek és Gazdag Jánosok az ő párjukat, a legszebbet és a legjobbat, aki az Örök Nő testi és pszichikai portréját hordja magán, kinek-kinek az ízlése szerint. Az anyakönyvvezető bejegyzi őket, a templomban is elhangzik a holtomiglan s viszi is már őket az életszekér a kakaslábon forgó tündérvár felé, ahol a fák csokoládéból vannak, a fűszál holdsugár, a kavics pemetecukor, a kerítés kolbászból van fonva s hátában aranynyelű késsel szalad-gál a szerencsemalac...

Ring a délibáb, mutatja virágos oázisait, a kakaslábon forgó vár tornyai fölaranylanak, a fantasztikumok sil-huettet nyernek, aztán halványodni kezdenek a ragyogó

konturok s az álmok mozaik-világából lassankint előtűne-dezik a valóság, mint egy-egy barna sáv...

És megáll a boldogságkergető szekér. Férfi és nő bá-mul: Nini, a fák itt is csak rendes fák, kergesek, símák vagy érdesek, tülevelűek vagy hervadó lombúak; a fű is bizony csak fű, tán valamivel még silányabb s égettebb is, mint más mezőhatárokon; a kavics se pemetecukor, csak rendes, goromba kavics, amilyen van a Duna, Tisza vagy a Maros partján és a kerítés se sült kolbász, hanem esővert, rozsdás vas és a szerencsemalacok hátába hentesek döfik a kést s drágán meg kell fizetni a pecsenyéjüket. Hol a délibáb ringó tükre, mely a hajdankorok tündérvilágát va-rázsolja a boldogság vándorszekeréi elé? Hol van az Igéret földje, mit ezer tónusban, ezer káprázatban mutattak a lélek képeskönyvei?

— Megvan, — szégyenkezik a férfi.

— Hol? — töpreng a nő.

— Bennünk! — indítja szekerét a küzdő ember egy mély sóhajtással.

Megy a szekér, kopik a ráfja, nyikorog a kereke, meg-áll egy-egy stációnál s fölvesz egy aranyfürtű kisbabát. Könnyű, mint a napsugár, majd letörik mégis a kerék alatta. Kátyú is akad a családások országútján, riz-ráz a szekér, a kocsis káromkodik, az úrnő panaszkodik és nya-fognak a gyerekek.

De integet már a „Nagy Világ“-hoz címzett vendég-fogadó, napellenzős deszkasínjei barnán rajzolódnak az utolsó stáció aranyló ködébe. De hosszú még az út odáig! Deresedik a kocsis feje, az asszony sem énekel már, a gyerekekkel bibelődik, akik bizony már szépen fölserdül-gettek a hosszú utazás alatt. Sebaj! Ott van már a kanya-rodónál a nagy vendégfogadó, kapuja éjjel-nappal tárva és bekocognak rajta egyenkint a boldogság fuvarosai, ki ökörszekéren, ki konflison, ki a maga-eszkábálta, kender-hámos szekéren, ki gyalog, ki porlepett autón. És föl-sora-koznak a színek alatt. De micsoda káprázat? Csak most veszi észre a szántóvető, hogy az ekéje volt az ő életszekere, a cipész, hogy bakja a háromlábú szék s a szekérderék pe-dig a kicsi, faszöges, csirizes asztala. Szegény Péter autó-ülése is a hivatali bőrfoteuille-je. És a minden Gazdag Já-nosok is csak most eszmélnék rá, hogy ki-ki maga húzza a szekerét. Csodálatos! A kocsiszínnek is átalakulnak: cirádás falak zárják el egymástól az utasokat. Igen! Egy nagy, nagy, világnagy bérkaszánya az a vendégfogadó. Vendég-lőse az Érdek, portása a Rosszindulat, házirendje a Munka, de bírója a megértő Szeretet...

ÉN

*Én mindig, mindenütt magam voltam
És mindig, minden halálos csatámat
Egyedül, mindig magamba vittam.*

*Én mindig kerestem és mindig vártam
Egy kezet, erőt, hitet, bátort
És mindig, mindig hiába vártam.*

*Én mindig szerettem és mindig vágytam
Valakit, aki értem éljen
És soha, sehol sem találtam...*

*Az uton sok kéz nyult utánam
Virágot szórt a lábaim elé,
De mind hervadt volt... s én meg sem álltam...*

Bozzay Margit

Megtörtént

Irta „Szabolcs“

Elzúgott a háború. — Nyájas olvasó! Ne ütközz meg a bekezdésen és ne mondd ajkpittyesztve: megint egy háborús novella. Ne félj, sem ágyudörgésről, sem a háború egyéb borzalmairól nem lesz benne szó. Ne is dobd unatkozva félre e lapot, sőt olvastasd el minden ismerősöddel, mert ez az igaz történet a mi keresztre feszített, leigázott magyar fajtánk nagy-nagy fölényét zengi. És most a történet. Tehát:

Elzúgott a háború. Magával seperte a táborozás emlékeit. Csak őket nem szabadíthatta meg idő és változás. Hét évvel a szörnyű katasztrófák után még most is lövészárokban virradtak fel a szegény magyarfiúk.

Halálfélelmet nem éreztek. Csendes volt ez a front és kihalt. Túlról egy század vöröskatona váltogatta fel esténként a társait, mint ahogyan ők váltogatták új parancsolóik katonáit. A háboruzás nagyképűsége ott ült az arcukon, mikor szabályszerűen végigcsinálták az előírt komédiát. De nevetés is ólálkodott mögötte, mikor hajnalban kitakarítani próbálták azt, amit ebben az országban katonai rendnek neveztek.

Csak Máté István, a kolozsvári gazda nem nevetett. Nagy bajuszát csillogva ülte a der. Szeme villogott, mint a hamu alatt megbújó zsarátnok:

— Az Isten akárhová tegye őket!... Hogy tudnak ilyen piszkosak lenni!

Dobálta ki a szétszórt lomokat a fedezék elébe. Dühében olyan tisztára seperte a helyét, mint mikor a Doberdón a főherceg látogatását várta. De az öröm hiányzott most a munka mellől. És a várakozást undorodás helyettesítette.

— Ne kiabájjon Pista bácsi, — erdélyi a harmadik szomszédunk... Minden szót megért.

A fiatal bihari katona piros arcán fellángolt a hallgatózótól iszonyodó vonakodás.

— Legfejjebb megérti. Aszongyák, tavasszal sarzsit kapok, — akkor úgys megtáncoltatom ezt a bandát! Majd megtanítom én őket, hogy mi is az a katonáskodás!

A jobboldali fedezékből átjött egy szatmármegyei ember. Sétálva jött, — onott játék volt számára ez a piszmogás. Hiszen az oroszok meg sem moccanak erre felé. Vidám arca derűt sugározott szét.

— MÉR TÜZELSZ ISTVÁN?

A legény felkuncogott.

— Pista bácsi a tavaszon jó katonát akar nevelni a vankujokból...

A férfi elkomolyodva nézett dohogó társára:

— Bolond vagy te Pista. Sose lesz azokból jó katona. De ha lenne is... Nem a mi dógunk... Nevejje a maga fajtája...

— Az én dógom lesz, ha sarzsit kapok...

— Akkor se lesz. Mink csak azt csinájuk, amit parancsolnak. Egy moccanással se többet. Érted?

István hátratasztotta a kétfülű sapkát. Megvakarta a fejét.

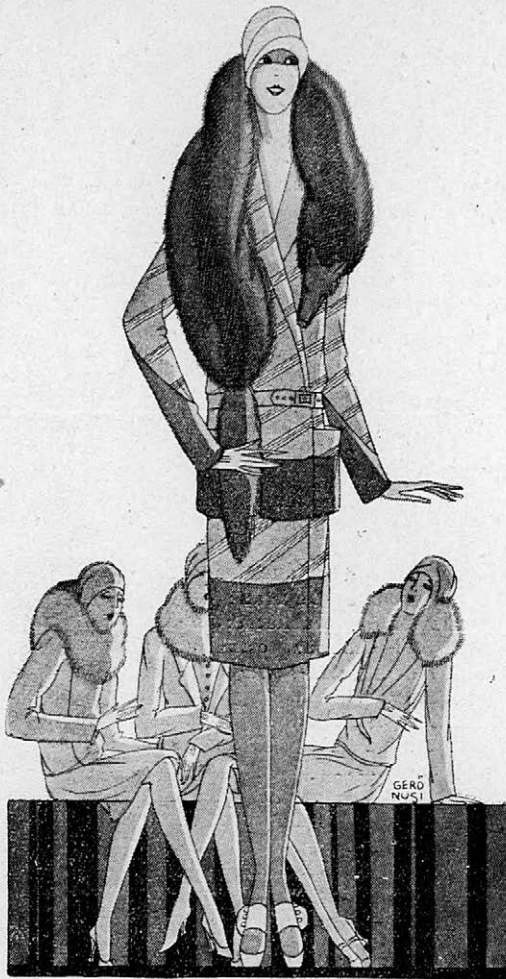
— Mondassz valamit... Dehát a reglama...

— Mondtam már, hogy a mi reglamánk, azt csinálni, amit parancsolnak. Én akarattal elfelejtek mindent, amit a magunk ezredibe tanultam. MÉR vegyék ők hasznát még ennek is! Hiszen egyébrek úgys ők veszik...

Meghajolt a hóstáti ember feje. Kolozsvár határában feketeföldet látott hasadni. Zsirosan fordult eke, ásó nyomán és dűsan fizetett minden munkáért. Másoknak. Mindig és mindent másoknak... És mások jártak a régi város utcáin. Mások jártak be a megyeháza kapuján. Még a szép, ősi templomban is mások dicsérik az Istent...

Mintha a másik kettő is olyasmit látott volna, mint a kolozsvári ember. Az Érmellék fiatal legénye ökölbeszűröl kézzel állott mellettük. S a szatmári öntudatos arcán átrángott a tehetetlenség dühe.

Durva káromkodás riasztotta fel a maguk sorsába néző magyarokat. Egy altiszt vizsgálta a legénységet. A

tiszték hátul, fűtött fedezékben kártyáztak, — a februári hideg visszariasztotta őket a rajvonalból.

A fiú a helyére ugrott. István merev arccal jelentett. Csak a szatmárin nem látszott meg ijedtség, vagy harag. Kifürkészett a figyelőn, mintha eddig is azt csinálta volna.

Az altiszt a vállára csapott. Az ember karjában végigrándult egy ideg. Odakapott a kezével, mintha vissza akarná tartani a tettől. A hangjában is remegett az izgalom. De a szavak engedelmesen követték józan agya akarását. Egészen érthetően magyarázta az idegen nyelven:

— Figyelmeztettem a fiúkat, hogy valami mozgás van odaát.

Az altiszt a figyelőhöz bujt. Vakítóan szikrázott a hó. A tegnapi olvadás után olyan volt, mint a tejszínhab. A két ellenséges vonal között nem érintették embrenyomok. Csak varjak kusza lábnyoma díszítette itt-ott. S néhány merészebb nyúl hatalmas ugrásának helye mélyült bele a csillogó takaróba.

Pár kilométernyire egy torony kővér hólyagja szakitotta meg az ég egyenlő kékségét. Körülötte kopasz fák sovány karjai üdvözlést hadonásztak a délről előnyargaló szélben. Mintha a tavasz rohant volna át a téli tájak felett.

Az altiszt nem sokat törődött a tavasz incselkedésével. Elfelejtette a haragját. Rátámaszkodott a szatmári vállára és lábhegyre állott. Szívének dobogása átlüktetett kettőjük téliöltözeten át a magyar karjaig. Eltorzult az arca. Lekushadt. Szaladni kezdett hátrafelé a rajvonal cikkekakkos árkein. Berontott a kártyázó tisztkekhez. Egyenesen a százados felakasztott távcsövéhez kapott.

A tisztek haragosan ugráltak fel. De mikor megértették az altiszt hebegését, elröppent vonásaikról a megzavart kártyázók méltatlankodása. Ovakodva követték kifelé és titokban mindegyik a visszavonulás legrovidebb útját tanulmányozta.

A rajvonal már zsbongott. A szatmári fellármázta a regátiakat is. A tizenhat magyar nyugodtan állt a lőrésnél. Parancsszót vártak. De nem volt, aki kiadja.

Vacogó foggal szorongtak az altiszt körül a tisztek. Rémülő szemük kerekre nyíltok, mikor a faluból kifelé mozgó tömeget meglátták. Mintha a távosó kis kereküvegje az utolsó ítélet előkészülését keretezné be, úgy néztek az egyházi zászlóval felvonulókat. És a százados remegő kezéből kiesett a látószerszám, mikor a paraszti-gúnyák mögött a lövészárkokból kiugró katonák egyenruháját látta összetömörülni.

— Árulás!

— Háború!

— Hadüzenet nélkül akarnak lemészárolni bennünket!

Az elsápadt tisztek hangja elrekedt. De mégis szétfutott az árkokban, mintha megaphon vitte volna a világba.

Máté István a puskájához kapott:

— Lőjjünk domnu kapitan?

A szatmári lefogta a kezét:

— Hallgass! Csak azt csináljuk, amit mondanak...

De senki nem szólt hozzájuk. Nyüzsgött a látszólag kihalt lövészárkok. Vakondok gyanánt futkostak benne a megriadt emberek. Földszínü sapkájuk hullámozva mozgott a labirinteken. S a parádézó tisztek hónuk alá csapták a rangjukat eláruló aranyzinóros ismertetőjelt.

Odaátról énekhangot hozott a déli szél. Nehány pillanat múlva lövések is bontogatták a hőmező csendjét. Egyre szaporábban hangzottak a durranások. De csodálatosképen golyó nem hullott. Ha hullott volna sem találhatott volna románt. Mert a hosszú lövészárkokban csak tizenhat magyar katona szerongatta a vállához a fegyverét.

Délre elcsitult minden zaj. De a magyarok szinte szó nélkül állták a bizonytalanságot. Már lefelé járt a nap, mikor a szatmári éles hangja megharsant. Idegen nyelvizet megmutató nyugodt magyart. De a tábornoknak az

— Állj! Ki vagy?

Egy kis bundás alak nyugodtan jött előre. Gyermekhang vibrált át a kihalt mezőn:

— Nem lőni bácsi! Kalácsot hozok!

A szatmári kiugrott az árkokból. Beölelte a kislót. Mindnyájan ismerték. Sokszor eljött ide a gyermek és felvidította a lövészárkok unatkozóit. Bessarábiai parasztiú volt. Tíz évvel ezelőtt az új határon innen született. Csak később költöztek át a szomszéd faluba, amelyet egy fura felfordulás idegen országgá változtatott. De gazdag nagyapja értette a módját, hogy unokáját gyakran láthassa. Még a tisztek sem törődtek a gyermek átjövésével.

A szatmári karjában ringatta a gyermeket, mintha a maga kislót becézné:

— Hát te hogy mertél átjönni, Nikifor? Bizonyosan megszöktél, ugy-e haszontalan?

A gyermek megsimogatta a meleghangú katonát.

— Bizony Isten nem szöktem. Matuska engedett el, hogy hozzak az ünnepi kalácsból nagyapáméknak is.

A magyar letette a gyermeket.

— Hát nálatok ünnep van ma?

Büszkén villant meg a gyermek kékszeme.

— Az bizony! Az én névnapom! Meg a falunk szentjének a névnapja! Nem látta a bácsi, milyen szép volt a körmenet?

Nevetés csordult a szatmári ajkáról. Két könnyet is kifacsart a váratlanul feltörő jókedve.

— Nikifor! Hát a te névnapod van? Azér lövöldöztek?

— Azér hát. Kijöttünk a falu végére, hogy ideát is tudják, milyen nagy ünnep van ma!

Az ember nevetett, nevetett... Keztyűjét is lerángatta és a csupasz kezefejevel rájűrgette az omló könyveket. S ahogy végignézett rajvonásban álló társain, kiharsant belőle a régen tanult vezényszó:

— Le a fegyverrel! Hozzám!

A váratlan szó köréje vonta az embereket. Kacagása felzaklatta a többiek lelkében alédozó vidámságot is. Szent Nikifor estéjén magyar szótól volt hangos a bessarábiai határ. Magyar nevetés úzte el egy éjszakára az örök magyar gondot.

De a reggel a nevetést úzte el. Az előszállingózó tisztek parancsot adtak a katonáknak, hogy verjék vasra a magyarokat. Erős fedezettel Kisenevbe vitték őket. És vésztjűslő arcú altisztek puskatussal verték őket a haditörvényszék elé.

A tereben szikrázott a téli nap a fényes egyenruhákön. A tizenhat vasravert magyar még szintelenebbé vált ebben a csillogásban. A tanuk helyén fenyegetően ültek az ezred tisztjei. Az altisztek előretolakodtak, hogy ők is bizonyoságot tehessenek az utált magyarok ellen.

Komor arecal olvasta fel a vádat egy ezredes. Keményen ropogtak az idegen szavak:

— 1925, február kilencedikének reggelén bessarábiai frontunkon a vöröshadsereg cseltámadást indított. Századunk hátravonult. Csak tizenhat magyar nemzetiségű katona maradt ott, hogy mielőbb fogságba kerülhessen. Kérem a legszigorúbb büntetést.

A tizenhat magyar közül alig három értette meg a vádat. Mindnyájan a szatmárit nézték, aki nemcsak értett, de beszélt is románul. Lehajtott fővel hallgatott az ember. Érezte jól, hogy itt nem tévedés, hanem ellenséges indulat vetett nekik hurkot.

A tanúk kihallgatása elnyult a délutánba. Egyre reménytelenebbé vált a magyarok helyzete — most már mind sejtették, hogy hosszas és kegyetlen lesz a büntetés.

Már vissza akartak vonulni a bírák, hogy megbeszéljék az ítéletet. S akkor az elnöklő tábornok ötletszerűen megkérdezte a hallgatag magyaroktól, hogy mit hozhatnak fel védelmükre.

Tizenöt fej fordult a szatmári felé. S a hirtelen beállott csendben az ember egyszerűen, érthetően elbeszélte szent Nikifor napjának a történetét.

A komor bírák a szájukat rágták. A tanukul beidézett tisztek ordítva ugráltak fel, hogy elhallgatassák a maguk igazát megmutató nyugodt magyart. De a tábornoknak az asztalra csapó keze beléjük fojtotta a tiltakozást.

Az ősz katona előrehajolva figyelt. Nagyon figyelt és mégis csak fél lélekkel volt itt. Emlékek sodorták magukkal vissza a fiatal éveibe. És újra azt a megdöbbentő felismerést érezte, mint mikor Váradon ezrede magyar katonáinak értelmességét és kötelességtudását bámulta nap-nap után. A megértés és gyűlölködés, szégyenkezés és irigység mellé valami megmagyarázhatatlan büszkeség is befonódott a gondolatai közé: Mégis csak szép volt egy ilyen nemzet fiaival együtt katonáskodni!

Megfenyegette az újra lármázni kezdő tanúkat. És akaratlanul is meleg hangon kérdezte meg a szatmári embertől:

— Dehát ti sem tudhattátok, hogy nem támadásra készülnek. Miért nem mentetek el a többiekkel együtt?

A magyar megérezte, hogy elhárult a veszedelem. Természetének packázó gögje megcsiklandozta. Régen és másutt tanult feszes vigyázban állt. Lassan tagolta a szavakat, mint a betanult leckét:

— Jelentem alásan a tábornok úrnak, nem kaptunk parancsot a visszavonulásra! És mi idősebbek úgy tanultuk, hogy parancs nélkül nem szabad elmocannunk a he-

Lapunk 1927. évi bekötési táblája
ára postán, bérmentve szállítva
2.— pengő.

Tisztelettel
a KIADÓHIVATAL

lyünkről, még ha egy szálig ott veszünk is. A fiatalok meg utánunk igazodtak...

A tábornok szemét figyelte, mintha ki akarná olvasni belőle a sorsot. És a főtiszt meghátrált a magyar paraszt nézése előtt. Éles hangja végigharsant a termen.

— Mehettek!

A szuronyoskatonák ijedten engedték lábhoz a fegyvert. S a szatmári parádés lépésben vezette maga után a tizenöt embert.

A tárgyaló teremben megszegyenülten hallgattak a tisztok. De a regáti ezredes pulykavörös arccal ugrott fel.

— Ez önkény! Így nem lehet haditörvényt szövegni!

— Csend!

A tábornok bömbölt. Nyakán, halántékán duzzadtak az erek. Kékesen kísértett egész fején a guta. Kardjával verte a padlót.

— Köszönd meg, hogy ezeket nem állítom ide, a magyarok helyére! És ti is köszönjétek meg, hogy titkolni akarom a szégyeneteket! Ez a magyar paraszt felfric-kázta az egész tisztikarunkat! Hát nem éreztétek?! Ezek itt nem csak megtanulták, de meg is fették azt, amit ti soha meg nem tanultok, soha meg nem teszték! Hát nem érzitek, hogy ez a faj ver benneteket még akkor is, mikor a rabszolgátok!?!... hogy még akkor is ez győz, mikor nektek akar segíteni!?

Tavaszi dal

(1903. EMLÉK)

Írta: Lázár István

I.

Befujta az utat a hó... Nézte a vonat ablakából a hópártás falvakat, amint elmaradoztak a sinek mentén; fiatal lelkéből álmok rajzoltak s halkan dudorászott a meleg kupében. Tele volt a lelke édességgel, a vidám és gondtalan ifjúság színmézővel; érezte, hogy övé az élet, amelyet még nem ismer, csak sejt, ám annál vonzóbb és titokteljesebb. Új ember volt, ott égett még az anyai csók bársonyos arcán s ragyogott homlokán a lelki tisztaság. Jött a szülői házból vissza, Pestre, az egyetemre, szívében öröm, zsebében pénz s bőröndjében sok jó finom elemzős, mit utitársul tett föl neki az édesanyai szeretet...

Döhögve törtetett a mozdony a singes hóban, a hideg szárazon fénylett s forgatagot vert a szél a hómező te-tején. Csak pillanatokig élt a gőz a fagyban s dércsillaggá válva hullt le tüstént a sühögő mozdonyfüst mögött, mely sötét fátyolként lengett- lebegett a hómező fölött. A köszén lelke visszatér a Teremtőjéhez! Ugy tűnt, mintha a falvak kéménysora egy-egy geyzir-csoport lenne, ahogy ezüstös remegéssel lövelte föl a hófelhőkre az élet rejtett melegét. A fiú kényelembe helyezkedett a három-ülékes félszakaszban. Olvasott.

A vonat futása lassúdott. Nagyobbaeska állomásra ért. Kipillantott az ablakon. Az állomás alig lélegzett a hó alatt. Utasok szálltak föl, aztán végig sühögött a gőz a csikorgó kocsisoron, indult a vonat. Hogy kergetőznek a hópelyhek a szélben! Nézte még egy pillanatig, aztán megmozdult, hogy elfeküdjék a kanapén, de topogás hangzott a fülkéje előtt és fölfigyelt. Pirinyó lábak verdesik cipőjükről a havat... A fülkeajtó szétnyílt és egy apáca lépett be szerényen, mögötte pedig egy nagykendőbe bugyolált lány.

A fiú fölugrott s némán üdvözölte őket, majd kivette a csomagot az apáca kezéből udvariasan és a polcra tette.

— Köszönöm, — bölintott az apáca csendesen.

A lány levette fejéről a szelfogó kendőt és a fiúra pillantott szemérmesen. Szeme fénylett, mint a briliáns. Arca finom, de valami félenk bánat borongott a homlokán. Szép volt s hogy a vonásai kiengedtek a meleg fülkében, nyilodni kezdett arcán a szépsége, mint valami pompázó kamea.

Az apáca elhelyezkedett az ablak mellett, néhány szót váltott a lánnyal, aztán elővette kis fekete imakönyvét s olvasgatni kezdte az utazások alkalmára irt fohászt. A nap leáldozóban volt, korongja vörösen izzott a távoli hegytetőn. Az egek máglyatüze. Visszarezgó sugara megcsillant a lány szép aranyhaján s mint valami fénypille, didergősen egy kunkori hajtincsébe bujt.

A fiú szíve megdobbant, de a lány hosszú selymes pillája is beleremegett, ahogy összenéztek. Be kellene mutatkoznia, de nem mert. Az apáca valami zord áhitattal lapozgatta imakönyvét, míg megtalálta a napszállatára irt fohászt. A lány is vertált a kiskönyvében, de nem imádkozott, csak maga elé révedt, majd az apácára pillantott s valami konok vonalka rezzent föl a homlokán.

A fiú észrevette és eltűnődött. Milyen szép és fiatal! Ékes virágbimbó... Hová megy az apácával? Kék ruháskája egyszerű és igénytelen, ott lappang ósdi szabásán valami apácászerűség, de mégsem az. Mást mond az arca, gyönyörű kék szeme, kicsattanó ajka és az a dacos vonás a homlokán. Ki lehet s merre megy? A lány megérezte a gondolatát s elmosolyodott.

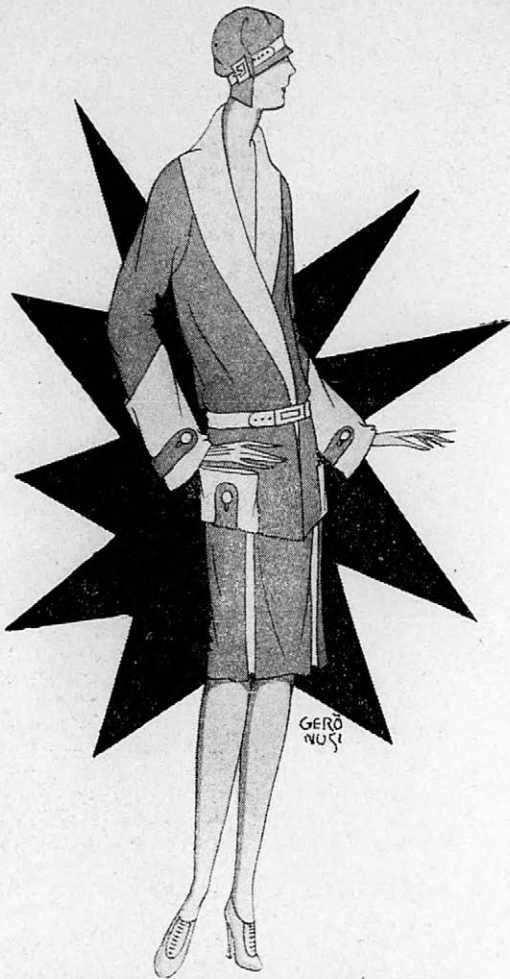
Csak egy villanás volt, de úgy tűnt, mintha villám cikázna szája csücskéről, a téli alkonyatban. A vonat neki-lendült s csattogva verte az élet ritmusát. A fiú és a lány tekintete csendesen, kérdőn és kíváncsian összeért.

— Éhes? — nézett föl az apáca az imakönyvéből.

— Köszönöm, — ingatta fejét finoman.

Lámpa gyult a fülkében.

— Hány óra lehet? — rezzent föl az apáca.

— Hat, — jelentette a fiú udvariasan.
 — Istenem, mikor érünk Temesvárra! — sóhajtott föl a leány.
 — Bizony, még messze van, — bölintott az apáca szeliden. — Majd csak odavezérel az Isten...
 — Elfáradt, kedves Honoria nővér?
 — Egy kicsit.
 Szél indult s havat vert a vonat ablakába. Az apáca ráhajtotta fejét a pamlag támlájára, melázott egy darabig, aztán elszenderedett.
 A fiú fölkel lábujjhegyen, a fényellenzőt leengedte, hogy a kedves nővér arcát ne süssa a lámpa.
 — Temesvárra? — kérdezte halkán.
 — Igen, — bölintott a lány.
 Az ablakon dürrögött a szél.
 — Minek? — nézett rá érdeklődve.
 — Noviciának, — felelte csendesen.
 Nézték egymást.
 — Apácánövendék? — csodálkozott a fiú.
 — Az, — öntötte el szemét a könny.
 Fehér bálványok forogtak az éjszakában.
 — Megbántottam? — rezgett össze a fiú.
 A leány letörölte a könnyét.
 — Nem, — ingatta fejét szomorúan.
 Honoria nővér bóbiskolt a fülke szögletében. A fiú szíve megtelt részvétellel a leány iránt.
 — Miért sir? — kérdezte gyöngéden.
 — Nem sírok, — mosolygott csüggedten.
 Távoli lámpák fénye csillant meg a fehér éjszakában, de el is tűnt a hófüggöny alatt, mint egy-egy meghaló tekintet. A fiú fészkelődött a helyén.
 — És miért megy apácának? — firtatta kíváncsian.

— Ugy akarják.
 — Kicsoda?
 — A nagynénikém.
 — És a szülei?
 — Árva vagyok, — nézett föl szomorúan.
 Új állomás. A vonat megállt. Honoria nővér fölriadt. A leány lesütött szemmel ült és a fiú olvasott. Indult is már a vonat, de mire a rohanás tempójába lendült volna, az apáca már bóbiskolt megint.
 — Ugy látom, nem szívesen megy, — akadt a tekintete a leány pillájába.
 Ez hallgatott. Csak sóhajtott és hallgatott. Fűtyölt a szél a sürgönydrótokon, a mozdony fújt a kaptatón, a ke-rekek tompán robogtak, a lánc nyikog, ütközővasak nyiszorognak, tompán robajlott a vonat. A távoli célok ére-lova. A leány lehunyta szemét, úgy révedt a semmibe.
 — Sajnálom, — mormogta a fiú résztvevően.
 Kinyílt a lány szeme, nézése örvény, egy körbecikázó kék villámlás. Aztán valami tompa lélekfátyol vonta be.
 — Akkor vigyen el magával, — nézett rá merőn.
 A fiú rácsodálkozott.
 — Hová? — kérdezte meglepetve.
 — Ahová akar...
 Nézte. Elszántan. Komolyan. Dacosan és reményke-dőn. A fiú elképedt.
 — De az Istenért... — pillantott az apácára. — Föl-ébred!
 — Nem, — mondta nyugodtan, — mélyen alszik... De ha fölébred, az se baj. Ugy is megszököm!
 A vonat kanyarodott s a mozdony füstje vörösen vi-lágolt a hóviharban... Nagy hólyagos könnyecsepp gör-dült le a leány arcán s fogcsikorgatva, némán nevetett.
 — Elvisz? — nézett aztán a fiúra alázatosan.
 Ez zavartan hallgatott.
 — Vigyen el, — esengett halkán. — Megöli a zárdai élet a szívemet... A szürke falak, a komor csend, az örökös ima... amikor bűnöm nincs... Az az önkínzó le-mondás! De miért mondjak le? Az élet engem is megil-lét... Hiszen senkinek sem vétettem és fiatal vagyok... Sirt.
 — Bezárnak a falak közé és eltemetik a lelkemet... Miért? Élni akarok! Boldog akarok lenni! Szeretni aka-rok! Hiszen az nem bűn? Vagy bűn az? Ó, mondja, bűn az?...
 — Nem tudom, — motyogta a fiú sápadtan. — Hiszen még...
 A leány fölnevetett.
 — Nem volt még szerelmes?
 — Nem, — vallotta be szégyenkezve.
 — Én sem, — komolyodott el hirtelen.
 Összekulcsolta ölében a kezét, úgy révedt magába. A töprengő szífkész! Fényesik remegett szép fehér hom-lokán s az ajka reszketett.
 — Nem tetszem? — nézett a fiúra csüggedten. — Sebaj. Ha nem kellek feleségnek, vagy szeretőnek, hát cse-lédjének is elmegyek...
 — Nem szabad, — szolt rá atyáskodón.
 Levette sárga bőrröndjét csendesen.
 — Hová megy? — riadt föl a lány.
 — Átszállok.
 — Merre?
 — Pest felé.
 A vonat futása lassudott.
 — Nem vísz el? — verdesett a pillája.
 — Nem tehetem...
 Könyörgött a szemével.
 — Csunya vagyok?
 — Gyönyörű.
 — Vagy az őszinteségem rémitette meg? Tudja-e, mi a kétségbeesés? Ne hagyjon el! — ragadta meg a kezét. — Hiszen maga is fiatal és az életet keresi. Most is oda-megy és engem tovább vísz a vonat...
 A fiú lefejtette csuklójáról remegő ujjait.
 — De az Istenért, mit akar? — nézett a szemébe szigorúan. — Hogy tehetnék ilyet? A szülők, az egyház, a törvény, a tisztesség, az erkölcs... Nem gondol erre?

— Nem, — tördelte a kezét. — Semmire se... Csak magában bizom! Egyedül! Csak magában! Egy-lelkek vagyunk, érzem... Vigyen el! Jó és hűséges lesznek...

Mély részvét fogta el a jogászgyereket.

— Nem tehetem, — horgadt le a feje.

A vonat megállt. Átszállás Pest felé. Fölkapta bőrdődjét.

— Isten vele, — mormogta és kiment.

A leány tört mosollyal nézett utána. Láttá még... Az ajtó becsukódott. Le a vonatról! Az a szegény vergődő lélek. — Földrázó dörgéssel jött a pesti gyorsvonat.

II.

— Tu-tu, — jelzett a vonatvezető

Hangforgács a szélben. Kegyetlen, könyörtelen parancs.

Indítja már a mozdonykolosszust az a pici zöngé... Szegény, kis novicia! De mi az? Megrettent. Ő néz be az ablakon?! Vagy csak a lelke... Káprázat! Kék csillag. — Az ajtót hátra tolta s belépett csendesen.

— Itt vagyok, — mosolygott a fiúra félénken.

— Maga? — nézte elképedve.

— Én, — vettette rá a szeme kék csillagát.

— Jóságos Isten! — csapta össze a kezét.

Aludt egy utas a szemközti pamlagon s álmában föl-morrant. A leány leült a fiú mellé megszeppenve.

— Ne haragudjék... — suttogta könnyes szemmel.

A fiú fölcúdot.

— Nem haragszom... De mondja, hogy került ide?

— Megszöktem.

— S Honoria nővér?

— Alszik.

— És a csomagja?

— Ott maradt.

Eredeti egy leány! A fiú elmosolyodott.

— Semmi... Megyek az életbe.

— De kihez?

— Hát magához, — tekintett az arcába bizalomteljesen. — Láttam a szívét, az utolsó tekintetét... És jöttem. A vonat elé akartam feküdni, de gondoltam, követem magát, ha megver is...

— Dehogyan verem, — tűnődött a fiú.

A gyorsvonat csattogva robogott Pest felé.

— Hogy hívják?

— Máriának...

— És magát?

— Béla.

Szemaforok villogtak el az állomásokon, mint valami kísérteties fénylő lebkövek, a váltók zúgnak, ahogy átrohan rajtuk a gőz szárnyán repülő szörnyeteg. A fiú megadta magát.

— Hát jól van, — nevetett didergősen. — Csak baj ne legyen. Én mindenestre helytállok, ha kell...

Jött a kalauz.

— Nem jó, — adta vissza a lány jegyét.

A fiú a zsebébe nyult, de a leány megelőzte.

— Mennyi Pestig?

Egy árva pengője maradt.

A fiú szíve megesett rajta. Vissza akarta téríteni az utiköltségét, de nem fogadta el.

Rohant a vonat az élet felé.

— Éhes-e?

— Nem...

— Dehogyanem!

Elővette a finom elemőzsiát és eszegettek csendesen.

— Álmos-e?

Alig pilláskolt már szegény. Elaludt a fiú vállán...

III.

— Itt lakom, — szólt a fiú. — Tekintse otthonának. Pihenje ki az utazást...

— És maga? — szorongott a lány.

— Nekem dolgom van az Egyetemen. Ebédre visszajövök... Pá.

— Ne hagyjon el, — kérlelte kedvesen.

— Muszáj. Egy órára itt lesznek...

És elment. A leány kíváncsian nézett szét a legénylakáson. Szárazképü öregasszony lépett be mosolyogva.

— A szobaasszony vagyok, Klár néni, — mutatkozott be barátságosan. — mondta a fiatal úr, hogy rokonok...

— Igen, — pirult el zavarában. — Az öregasszony rásandított.

— Örülök, hogy megismerhetem. Bizony, már egy éve lakik itt a szobaúr, — kezdte újságot. — Nagyon derék ember, pontosan fizet, szolid és rendes. Ugy tekintem, mintha a tulajdon fiam volna... Mit parancsol kedves kisasszony?

— Szeretnék megmosakodni.

— Kész a jó meleg fürdő, — bólintott jóindulatosan.

Bevezette és kiszolgálta gondosan, aztán reggelit hozott be és puha-finom ágyat vetett neki.

— Milyen szép! — hízelt meg kedveskedően. — De hol a csomagja, kisasszonykám?

— A vonaton maradt, — vallotta be restelkedve.

— Ugyan? — lepődött meg. — Node ilyen gondatlanság!

Gyanút fogott, de nem merte firtatni a dolgot. Kiment és a leány lefeküdt.

— Istenem! — nézett föl ábrándosan.

Aztán megriasztotta valami. Hiszen ő egy idegen fiú ágyában fekszik! Még soha, de sohasem volt így. Micsoda örület hozta ide. Minden pillanatban visszajöhet az a fiatalember és őt így találja... Nyakig takarózott s ijedtében elaludt.

Azt álmodta, hogy az apácák elfogták. törvényt ültek fölötte és befalazták... Földriadt, de újabb ijedelem érte.

— Jesszus! — bujt a takaró alá. — Bocsásson meg...
Ott állt a fiú a szoba közepén.
— Egy óra, — nézett rá barátságosan. — Föl akar kelni?
— Igen, nevetett szorongva. — De nem merek...
A fiú az ablakhoz ment és kinézett rajta.
— Csak egész bátran... Vagy kimenjek addig?
— Ne! — morcogta kedvesen. — Csak ne nézzem ide...

Milyen szép! Hogy ragyog a szeme! Milyen gyönyörű a haja! A fiú elámult. A leány föltette kis, fekete filckalapját.

— Hová megyünk? — kérdezte félénken.
— Lemegyünk az étterembe. — Eleinte kényelmetlenül érezte magát, de hamar beilleszkedett a nyilvánosságba. Ösztönösen érezte, hogy a nőnek alkalmazkodnia kell a férfihez. Koccintott vele s megívott egy ujjnyi borocskát.

— Ha látna most Honoria nővér! — nevetett a pohara mögött — Égnek állana minden hajaszála... Képelem, hogy megrökönyödött, amikor felébredt!

A fiú ránézett.
— Komoly dolog ez. — mondta dorgálón.
— Á, dehogy! Egyszerűen jelenti a főnöknőnek, hogy megszöktem és nem keresnek...

— Téved. Azt hihetik, hogy valami baleset érte s bizonyosan bejelentették a rendőrségen...

— És? — rezzent össze ijedten.
— No, ne féljen, — mosolygott rá a fiú jóindulatúan.
— Nem akarja megnézni a várost?

— De igen, — ujjongott halkán. — Kislánykorom óta nem voltam itt...

Végigjárták a főutvonalat. A kirakatok! Creppe de chine, csillogó strasszkövek és briliánsok. — Egyik ámulásból a másikba esett.

— Ha nekem is ilyen lehetne! — repesett benne a gondolat. — Micsoda estélyi ruhák!

Meglátta magát a kirakat tükrében és megdöbbsent.
— Milyen ágról szakadtatok vagyok. — mondta bánatosan. — Pedig van elég vagyonom, csak a nagynéném a keze közt tartja...

Menjünk!
Szinte szédült az emberfogatagban.

— Mennyi elegáns nő!
— Mindeniknek megvan a maga titkos bánata. Mosolygó álarcot hordanak...

— Honnan tudja? — nézett rá hirtelen.
Figyelem az életet. — felelte a fiú. — Ne gondolja, hogy olyan szép és nagyszerű az... Gyilkos kenyérharc! A szívüket adják érte...

— Ilyen okos maga! — nevetett gúnyosan. — Ilyen fiatalon ennyit tud és lát... De hátha téved?

— Nem... De hagyjuk ezt. Jön-e moziba?
— Hogyne! Ha szíves lesz... Egyszer ugyan már láttam, a zárdában mutattak be valami tudományos filmet...

Végigsirta a drámát, a bohózatot meg végig kacagta. Mint a többi nő. kijövet a fiúba karolt.

— Irok a nagynénikémnek, hogy küldjön pénzt ruhára és más egyebekre. Meglátja, milyen szép és elegáns leszek! Nem fog szegyenleni engemet...

Hazamentek vacsorázni. Eszegettek csendesen. A teaforráló kannában zümmögött a gőz; a víz lelke. A végtelenbe vágyik! A fiú magába révedt.

— Min tündödik?
— A maga sorsán...

— Az én sorsom? Az én sorsom — maga... — hajtotta fejét a vállára. — Ne hagyjon el...

A fiú megdöbbsent. Micsoda ez a lány? Szinleli-e, hogy nem ismeri az életet, vagy pedig démon, ki a naivság árcában tör az ő megrontására? Forró, fényes könnyesepp mosolygott a lány tiszta szemében, a bizalom és az ébredő szerelem léleksugara.

— Miért hallgat? — nézett a fiú arcába. — Úgy-e, a terhére vagyok? Úgy-e, megzavartam az életét?

— Egy kicsit... — mosolygott rá tétován.

— Vagy fél valamitől? Látja, én bátor vagyok. Szembe nézek az étellel... És tudom, hogy boldog leszek. A fiú hallgatott.

— Nem kívánok én semmit magától, csak a tiszta barátságát. — folytatta halkán. — Akar-e pajtásom lenni? — Szívesen, — felelte őszintén.

— Akkor csókoljon meg, — mosolygott rá nagy, tündöklő szemével.

Vérhullám rebbent föl a fiúban, ahogy a lány tiszta és édes lehellete az arcába csapódott.

— Nem merem... — állott föl remegve. — Félek... — Mitől? — csillagzott a lány szeme.

— Önmagamtól...
És a kabátja után nyúlt.

— Elmege?
— El.

— És hol alszik?
— Egy barátomnál...

Nézte a földet s forgatta kezében a kalapját.
— Maradjon, — kérlelte gyöngéden. — Én elhállok a diványon... Van egy spanyolfal a fürdőszobában s kettéválasztjuk vele a szobát. Megleszünk, mint testvérek. Két-ségbe ejt, hogy kiszorítom a lakásából...

Szeme egy darab ég, a boldogság ígétét sugározza rá, de nem szabad maradnia! A nővére gondolt, aki éppen ilyen szép, tiszta és fiatal. — Édesanyukája jutott az eszébe, aki mindig azt mondogatja: Légy jó, és kiméld a más szívét...

Kitépte lelkét a leány szeméörvényéből s fölcsapta fejét diadalmasan.

— Mennem kell, Mária...

A leány családottan nézett rá.
— És holnap sem marad itt? — kérdezte szomorúan. Akkor én elmegyek...

— Holnap eldől minden, — felelte kitérően. — Aludjék jól, Mária...

IV.

Csöngettek reggel kilenc óratájt. A leány kikukkantott a szobájából s majd kővé vált ijedtében. Honoria nővér és a nagynénikéje állott előtte.

— Mariette! — szólt rá a nagynéni.
Szikár, magas hölgy, csupa csont. Arca merev, szinte lárvaszerű. Tartása előkelő, járása lebegő, gesztusa kimért.

Hosszú, fekete kabátjában csupa fátumszerűség.

— Hogy tehetett ilyet, Mária? — sopánkodott Honoria nővér.

— Gyerünk, — nyomult befelé a nagynéni. — Csak röviden!

De a szobaasszony eléjük állt.
— Bocsánat, a kisasszony a házunk vendége, és a fiatalúr unokahuga...

— Én meg a nagynénje. — csapta csipőjére a kezét. Ki tiltja meg, hogy a hugomhoz bemenjek?

— Pardon, — hátrált meg Klárné a szigorú arcú hölgy elől.

A nagynéni remegve ment be a lány után.
— Mi ez, Mariette? — vonta kérdőre keményen. — Mire magyarázom ezt?

A leány hallgatott.
— Hogy kerültél ebbe az idegen lakásba? — lepte el arcát a kolerikus indulat.

— Idejöttem...
— De hogyan?
— Megszöktem, — vont vállat egykedvűen.

Az apáca elszörnyedt.
— Hát nem tévedésből szállt föl a másik vonatra? — szólt izgatottan.

— Nem akarok apáca lenni, — felelte a leány elszántan.

Az előszoba csengője megberrent. A fiú megjött.
— Ne menjen be, — suttogta Klárné. — A kisasszony után jöttek...

A fiú összeresztent, aztán benézett a nyitott ajtón.

— Hogy nem akarsz apáca lenni? — kiabált a nagynéni fölhevülten. — Majd meglátjuk! Készülj! Viszlek...

— Nem megyek, — mondta makacsan.

— Karhatalommal vitetlek vissza! — emelte föl hosszú, csontos ujját a nagynéni. — Tudni akarom, hogy kerültél ide... Hol az a férfi?

— Itt vagyok, — lépett be a fiú.

— Maga? — bámult rá az apáca. — Hiszen együtt utaztunk...

— Igen.

— És megszóktette a hugocskámat! — támadt rá a nagynéni. — Megyek és följelentem...

A leány megmozdult.

— Én szoktem utána, — mosolygott komoran. — Én, önként...

— Megtetszett, — folytatta nyugodtan. — És itt is maradok. Adja ki, nagynéni, a vagyonomat...

— Mit akarsz? — sipitózott a nagynéni. — Kiskorú vagy... És az a vagyon is még vitás... tudod? — pihegett indulatosan. — Viszlek!

— Ne tessék erőltetni, — nézett rá az apáca sértődötten. — Jézus kertjébe nem való ilyen virág...

— Milyen virág? — lépett elő dacosan. — Ne tessék sértegetni, nincs joga...

— Egy fiatalember házába költözött! — jegyezte meg Honoria nővér megrökönyödvé.

— Átengedtem ugyan a lakásomat, de magam nem tartózkodtam itthon, — szólalt meg a fiú önérzetesen. — Tanuim vannak rá.

— Mindegy, — legyintett a nagynéni. — Mariette, készülj!...

— Nem, — ismételte konokul.

— Ön Keresztes Béla? — Ön küldte ezt a táviratot?

— fordult Honoria nővér a fiatalemberhez.

— Én, — felelte nyugodtan.

— Milyen táviratot? — rezzent össze a leány.

— Értesítettem a zárda főnökségét, hogy itt van...

— Elárult? — bámult a fiú arcába tágranyilt szemmel. — Hát elárult?...

— Kötelességem volt, — mentegetődzött restelkedve. Nézte a leány, majd meg lehorgadt a feje lassan, aztán a tükör elé ment könnyes arcával s föltette kis, fekete filckalapját.

— Mehetünk, — intett az apácának.

A fiú elé állt. Mondani akart valamit, de elfogta hangját a fájdalom, csak kezét nyújtott némán és elment.

V.

Később eszmélt rá, hogy ki volt neki Mária... Tavasz nap sugar, ki beröppent az ő legényszobája ablakán. Utána homály maradt. Egy tavaszi dal! Ott bujdosolt a hangja napokig a függönyök mögött és ott zengett a szívében is, mint valami fűzfásípon fűjt kikeleti naenia.

Befujta az utat a hó... befujta Mária kicsi lábnyomát... Rózsák útján haladt a fiú, csókos szíve virágról-virágra szállt s az aranyhaju novicia visszarezgő emléke a lelkében lassan elhomályosult. De levél jött kétésztendőre rá, a vasúti kaland után. Temesvárról küldték. Egy kis rózsafüzér volt benne, ezüstkeresztes, fehér olvasó. És egy szó. Az utolsó sajtás. A fölszentelt apáca megbékült lelke mosolygott feléje forró üdvözlettel: „Köszönöm“...

Beszélgessünk

„Ó, Magyarország, tudnak-e másfelé úgy rajongani, dédelgetni, simogatni, mint a te néped, mikor vendégszerető kedvében van“.

Krúdy.

„A nő a férfitől mindent elvár és megkövetel, amire szüksége van. A férfi a nőtől többnyire csak egyet“.

Schopenhauer.

Az asszony a gyöngék ellensége. Vagy legyőződ, vagy a bolondja leszel.

Fouchardière.

Madelaine szülei

Irta: Eduard Bouvier

Madelaine-nek volt egy kicsi, törekenytestű, szőke-haju anyukája. És volt egy magas, erős, fekete-haju apukája. Anyuka mindig vele volt. Apuka csak néha jött el hozzá. Anyuka öltöztette, vetkőztette, iskolába kísérte. Apuka cukrászdába, cirkuszba, állatkertbe vitte. Anyuka csak unalmas kakaót adott neki, kesernyés barna kenyeret és sok kiállhatatlan főzeléket. De Apuka bezzeg cukorkákat hozott. Anyuka nem vett mást neki, csak cipőt és ruhát. De apukától szalagos, csipkés kötényeket kapott, hajás babát és bóbítás kalapot. Anyuka csak a leckét tudta magyarázni. Apuka azonban szép meséket tudott. Ahányszor csak jött, mindig mesélt egy-egy mókás történetet a percesfiúról, Jónásról és a cethalról, meg Rontó Pál kalandjairól. Madelaine szerette ezeket a mulatságos történeteket. Nagyokat nevetett rajtuk. A mese furcsa, tréfás-kedvű hősei pár percere benépesítették egyhangú, komoly kis életét. De a boldog nevetés mindig a torkán akadt. Együgyű kis gyermekszíve nagyon fájt, hogy ezeket a gyönyörűségeket nem hallhatja az anyukája. Mert az ő anyukájának nagyon sok dolga volt. Nem mindig. Csak olyankor, ha látogatóba jött apuka. Akkor anyuka egész délután nem volt otthon és csak este jött haza, amikor már elment apuka. Madelaine röstelte is nagyon, hogy mindig egyedül kell fogadnia az apukáját. Félt, hogy még utóbb megharagszik és ártatlan ravaszággal mindig kimentette az anyukáját:

— Ne haragudj kérélek, — mondta az apjának — szegény anyukának el kellett mennie. Oly sok a dolga. Pedig nagyon szeretett volna itthon maradni. Azt izeni, hogy csókoljat... itt rendszerint megakadt és belepirult a hazugságba.

Apuka pedig furcsa szemeket vetett rá és mindig megkérdezte:

— Csakugyan? Azt izente, hogy csókoljat? —

De ezt Madelaine már nem hallotta, mert közben észrevette az ajándékokat.

Anyuka ma megint csendes és szomorú. Anyuka már egy órája tartja kezében a horgolást és még egy szemet sem horgolt. Nézz messze, ki a szürke égre. S ott valami nagyon szomorút láthat, mert szép kék szeméből potyognak a könnyek. Madelaine is odanéz, de ő nem lát semmit, csak ólmos, téli felhőket. Az anya pedig a saját életét látja: Azt a néhány boldog évet. Madelaine bölcsőjét, amelynél még kettő állottak. Azután a keserves hónapokat. Az átvirrasztott éjszakákat. Az ura korhely cimboráit. A pletykázó barátnöket. Az ura megtört alakját a nagy veszteség után. Az apja fenyegető arcát... aztán, aztán behunyta a szemét, hogy ne lásson, ne emlékezzen semmire. Pedig ami ez után következett, az már a csönd, a nyugalom ebben a kétszobás, külvárosi lakásban... egyedül, a válás után.

Elkártyázta a vagyonát. Eltűzöskölt a felesége hozományát, s amikor már semmije sem volt, idegen pénzzel ment a zöld asztalhoz. Elbocsájtották az állásából. Kizárták a kaszinóból. De ő mégis ki akart tartani mellette. De eljött érte az apja. Eladta az értékeiket. Elárvereztette a házukat. Kifizette utolsó fillérig az adósságokat, és végül megbüntette azzal, hogy elvette tőle a gyermekét és a feleségét.

Az asszony akkor elhitte, hogy minden úgy volt helyes, ahogy az apja cselekedett. De azóta meghalt az apja. Azóta nőtt, okosodott a gyermek... ártatlan gyermekszemében mintha néma vádak ülnének. S ilyenkor, csöndes téli délutánon, horgolás közben, egy fájó gondolat támad a lelkében, hogy talán mégsem cselekedett helyesen.

*

Milyen gyorsan elrepültek az évek! Madelaine már nagy leány. Titokban félórászám áll a tükör előtt. Illegeti-billegeti magát. Nagyleányosan a homlokába húz egy hajfűrtöt és titokban citromlével finomítja a kezét, mert hátha, hátha neki is kezet csókol majd valaki. Magas, karsú a termete és olyan szép az arca, hogy az utcán utánabámulnak az emberek. Ezt persze anyuka nem veszi észre, mert ő még mindig nem akarja belátni, hogy nagy-leány az ő Madelaine-ja. De apuka bezzeg észrevette, neki hiába, jobb szeme van az ilyesmikhez...

Madelaine egy idő óta csöndes és sápadt. Anyuka egyre kérdi, hogy mi baja. De Madelaine csak hallgat.

— Azt hiszem, vérszegény vagy kisleányom, — mondta az anyuka és vett neki csukamájolajat.

Madelaine bevette, de nem lett tőle pirosabb.

Még akkor sem vidult fel, amikor meglátta az apját és nem pirult el örömben, amikor felpróbálta az új selem ruhát.

— Mi bajod van gyermek? Gyere csak, hadd nézzek a szemedbe! Nem vagy te szerelmes? (Vérszegénységre nem is gondolt.)

Madelaine elpirult, mert apukának igaza volt.

Azután bevallott sorban mindent. Hogy ismer egy fiatalembert. Paul-nak hívják. Hónapok óta szép és derék fiatalember. A Külvárosi Takarékpénztár tisztviselője. Nagyon szereti őt. De őh, a sors kegyetlen! Sohasem lehetnek egymásé, mert Paul-nak nagyon kicsi a fizetése és ők is szegények. Drága a lakás és anyukának nincsen butorra pénze... és... és ő a legszerencsétlenebb a világon. Az utolsó szavak már zokogásba fulladtak és apuka alig tudta megvisszatalni a kisleányát.

— De nézd kisleányom, még nem kell elkeseredni, hátha mégis, idővel...

Madelaine kapott a szaván:

— Igen, Paul is azt mondja, hogy várjunk. Ő idővel cégevezető lesz és akkor majd tud butort meg kelengyét venni. De Istenem, az olyan soká lesz... én... én addig megvénülök!

Erre a kijelentésre apuka elnevette magát. Azután lefejtette Madelaine kezét a válláról és odament az íróasztalhoz. Gondolkodott egy percig, azután egy papirosra írt valamit. Borítékba zárta és odaadta Madelaine-nek.

— Ezt a levelet add oda az anyukádnak! — mondta, — lesütötte a szemét és sietve elment.

Madelaine szeretett volna kérdezni valamit, de a szavak a torkán akadtak.

Anyuka izgatottan tépte föl a borítékot. Vörös lett, majd sápadt. Hol a levélre nézett, hol a leányára. Azután magához vonta Madelaine-t. Könnyes volt a szeme és hosszasan, forrón megcsókolta.

— Hát úgy, hát szerelmes vagy édes kicsi-nagy leányom? Hát azért vagy rosszkedvű? Azért vagy sápadt? No gyere, ülj ide mellém és győnj meg szépen mindent...

Egy hét múlva Madelaine-nek megparancsolta az anyukája, hogy menjen el Marguerite-hez, a barátnőjéhez. Madelaine elment, de egész délután nagyon izgatott volt, mert tudta, hogy annyi év után most találkozik először az anyukája és az apukája.

Madelaine szülei szembentűntek egymással a nagy ebédőasztalnál. Apuka előtt fehér papiros volt. Arra írta azt, amit anyuka diktált:

— Három lábas, 1 literes, egy kétliteres, egy félliteres, dióérlő, moszár, mérleg, husdaráló, seprű, poroló és padlókefe... Azt hiszem, készen is vagyunk, nem hagytam ki semmit, mondta elgondolkozva anyuka.

Apuka átfutotta a listát. Összehajtott. Zsebetette.

— Majd elmegyek néhány üzletbe és megtudom az árakat, — mondta — és olyanféle mozdulatot tett, mintha kezet akarna csókolni anyukának. De anyuka észrevette a szándékát és hirtelen a kontya körül adott dolgot a kezének...

A kézesókból egy udvarias, hideg meghajlás lett.

Fár nap múlva váratlanul beállított apuka. Madelaine nyitott ajtót. Önfeledt boldogsággal ugrott az apja nyakába s már azon volt, hogy betessékkelje a szobába... Anyukához. De hirtelen észbe kapott. Fogta a kalapját, kabátját, valami kifogás-félét mormolt és otthagya az apját. Szaladt Marguerite-hez. Mert hát neki nem szabad tudni, hogy apuka meglátogatta anyukát.

A férfi egy percig csodálkozva nézett a kisleánya után, azután bekopogott. Köszönt. Egy félénk pillantást vetett az asszonyra, azután elővette a listát és komoly hangon olvasni kezdte az árakat.

Anyuka oda sem figyelte, hanem önfeledt tekintettel nézte a volt férje arcát.

— Hogy megöregedett, — gondolta. — Milyen ezüstös már a szép, fekete haja! Mennyi ránc van az arcán... De azért még mindig érdekes az arca!...

Lopva, néha-néha a férfi is felpillantott:

— Bizony eljárt az idő, — gondolta — már nem olyan üde az arca. A haja sem olyan aranyos már, de a szeme még mindig a régi csillogású...

Mennyi a végösszeg? Vágott közbe rideg, szigorú hangon anyuka.

— 3500 franc.

— Szent Isten! — csapta össze a kezét anyuka, hiszen ez tengersok pénz! És hol vannak még a butorok, a lakbér — mert hát első negyedben mi fogjuk fizetni — a kelengye, a szőnyegek...

— Nekem van 800 franc-om, — hozakodott elő röstelkedve a férfi.

— Nekem is van 500, — mondta az asszony.

— Hiszen ez sok pénz, több mint 1000 franc. Éppen elég lenne egy rövid nászútra...

— Nászútra? Hiszen még egy lábasuk sincsen! Jules, Jules, te még mindig a régi könnyelmű vagy!

— Ugy gondoltam, — mondta a férfi, — hogy lábasokat talán te adhatnál nekik...

Az asszonynak felderült az arca:

— Igazad van! Odaadom nekik az enyimeket. Én meg majd eszem valami kifőzésben. Sőt ágyneműt is adhatok nekik... Meg az ágyakat is nekik adom! Én elalaszom a diványon is. A képeket is nekik adom, a szőnyeget is... hiszen nekem már úgysem kell sok! De, de akkor még mindig nincsen lakásuk! — mondta — és már könnyű fátyolozta be a hangját.

— Lakás? Az is van. Ez a kétszobás lakás. Éppen jó lesz nekik!

— No és én... én hová megyek?

— Te... te meg eljössz hozzám, — mondta apuka.

És anyuka nem mondott nem-et.

Franciából fordította: K. Lányi Piroška.

Magyar Uriasszonyok Lapjának könyvosztálya

A naponta tucatjával megjelenő könyvek útvesztőjében ösvényt vágni, megmutatni az érdekeset, érdemeset és kényelmessé tenni a megszerzését: ez a Magyar Uriasszonyok Lapja könyvosztályának kitűzött feladata.

A magyar könyvpiac — nemzetünk számbeli és gazdasági viszonyaihoz képest — a legtermékenyebbek egyike a művelt országok sorában. A magyar tehetségek nem apadtak el és a világirodalom minden fontos, népszerű irodalmi alkotása hamarosan megszólal szép nyelvünkön. A magyar fordítás akárhányszor megelőzi az angol, svéd, norvég, dán, spanyol, olasz stb. írók műveinek német vagy egyéb fordításait. De nem minden füstnek van lángja és a sok könyv között bizony akad bőven selejtes, ízléstelen, unalmas, romlott lelkű is. Olyan, ami nem a magyar uriaszony kezébe és otthonába való. Nem esoda ha éppen kényesebb, magukat és gyermeküket féltő hölgyeink sokszor nagyon konzervatívak és csak olyan írók munkáját olvassák, akiket már kipróbáltak. Viszont ezzel gyakran elhárítják maguktól a selejttel együtt azt az újat is, ami nekik való, az ő lelkükhöz szól, nekik íródott, feljük áhítózik.

A Magyar Uriasszonyok Lapjának könyvrovata és könyvosztálya tájékoztatni fogja olvasóit az irodalom minden fontos jelenségéről, ami őket érdekli és csak olyan könyveket fog dícsérni és ajánlani, amelyek arra rászolgálnak. Mai lapunk két regénysorozat válogatott köteteit ajánlja olvasóink figyelmébe.

A „Magyar Irások“ sorozatában *Dormándi László* *Balassa Bálint-regénye*, a „Sólyommadár“ az újabb magyar történeti regények legkülönbjei közül való. A kalandos természetű, szerelmes lelkű, daliás magyar lantosnak végre méltó krónikása akadt. A csél-esap lovag szíve mélyén a legálthatatosabb szerelmesek egyike és kevés asszonyt imádtak még tragikusabb szenvedéllyel, mint a büszke *Losonczy Annát*, *Mokcsay Zoltán* és *Darnay Kálmán* két teljesen különböző történeti korszakot elevenítenek meg. Egyik a korai kuruc időköt, a másik *Napoleon* korát és abban *Kisfaludy Sándor* romantikus életét. *Balla Irma* és *Kiszely Gyula* viszont a mai magyar társadalom problémái közé vezetnek.

A *Szine-Java* regénysorozat elegáns kis kötetei bámulatosan olcsón nyújtják a modern regény százféle élményeit és formáit. Magyar és külföldi írókat egyaránt. *Andai Ernő* bájos kis szerelmi regénye mellett (Az Álmodó Asszonya) találjuk *Szini Gyula* fantasztikus csodadoktorát („Homo doktor kísérlete“), *Toudouze* és *Dominik* nagyszerű elmondásait. *Dupuy-Mazuel* a zseniális magyar feltaláló, *Kempelen Farkas* életregényét szőtte bele a lenygel szabadságharc megrendítő jelenetei közé. *Sommerset-Maugham*, a „Mágus“ szerzője, ma a színpad, a film és a regény egyik legnépszerűbb legkedveltebb írója világszerte. *Galopin* „Vörös Szandálja“ és *Fronddaine* „Fejedelmi autója“ a kalandos detektívregények keretei közé finom pszichológiát, szenvedélyt, szerelmi történetet formálnak. *Dahl* hamisítatlan szellemességgel egy házimesteri fülle szemszöglétéből rajzolja meg a párisi társadalom keresztmetszetét, míg *Hull* az arab sivatag háttérébe festi gyönyörű asszonyalakjának hányatott sorsát.

Egyik sorozat a magyar globusz nemes történeti patináját viseli, a másik a jelenkor ezerarcú életét tárja fel, mint a gördülő film.

A felsorolt könyvekről részletes felvilágosítást hírdetéseink között talál az olvasó.

Bársony István és Dajbukát Ilona

színészi pályafutásukról, művészi törekvéseikről és a modern női problémákról.

Kétségtelen, hogy az intim színház, abban az értelemben, ahogy *Strindberg* elgondolta, Pesten még nem születhetett meg, helyesebben nem verhetett tartósan gyökereket. Ma nincsen olyan színházunk, melyre vakon és minden feltétel nélkül elmondhatnánk, hogy rövid lélegzetű dolgokat játszik ugyan, de ezek szigorúan elkülönülnek a kabarék gyakorta selejtes átlag-produkciójától és felledülnek a tiszta művészet birodalmába. A tiszta művészetnek ma, sajnos, csak szírtjei, legfeljebb szigetei vannak a megértetlenség és oktalanság óceánjában, mely színpadainkat ellepi és éppen ezért őszinte öröm, valahányszor ilyen szigetre, vagy akárcsak szirtre is bukkan az ember, melyet meddön és hiába verdesnek az élet-óceán hajjai.

Ilyen szigetekre a nagy óceánban *Bársony István* és *Dajbukát Ilona* őszinte és komoly művészetek, mely magasan felülemelkedik a hasonló zsánerű átlag-produkciókon és a maga művészi befejezettségében nemcsak a néző kitűnő szórakozását biztosítja, hanem példát is ad az eredeti és színes művészi produkcióra. Példát ad mindazoknak, akik tanulhatnak ebből és tanulniuk is kell, mert elvakult megalkuvásukban a komoly színpadból csinálnak kabarét, holott *Bársony* és *Dajbukát*, ez a példás és kitűnő művész-holott *Bársony* és *Dajbukát*, ez a példás és kitűnő művész-

Kérjük, sziveskedjék ismerőseit figyelmeztetni, kérjenek lapunkból mutatványszámot

pár a kabarét is a komoly művészet jelentékeny értékű színvonalára emeli.

A művészpárt a színházi öltözöben kerestük fel és mindketten üdvözlésüket küldik lapunk olvasóinak.

Bársony István beható és színes válaszai sok oly problémára vetnek fényt, miket mindeddig aligha láthatott oly szémszög alól a közönség, mint e kivételes művésznünk közlései nyomán.

— *Hogy alakult színészi pályafutása?*

— Először is megszöktem hazulról, mivel szüleim nem engedték meg hogy tengerész legyek. Szüleimet akartam szökéssel megbüntetni, azonban a dolog visszajára sikerült: nem ők bűnhődtek, hanem csak én. Színész lett belőlem s ennél rosszabbat senkinek se kívánok. Hőhermesterség ez; szép, csak gyomor kell hozzá.

Mindenekelőtt persze a színiakadémiát végeztem el. Párhuzamosan az egyetemet is látogattam, de kevesebb buzgalommal és kintartással. Hamarosan ott is hagytam: nem érdekelt. Beöthy, mint a Nemzeti Színház igazgatója, ösztöndíjjal tüntetett ki és szerződtetésem felőrák kérdése volt, de természetesen épp abban a felőrában átment egy más színházhoz. *Épp az idén kellene a Nemzeti Színház örökös tagjának lennem*, ha a véletlen szeszélye le nem térít erről a síma és szép útról.

Igy kerültem a *Király-Színház*-hoz, mely ekkor alakult *Beöthy* vezetése alatt és megnyitásától kezdve három esztendeig ott voltam. Innen kerültem a *Heltai* és *Molnár Ferenc* irányítása alatt álló *Modern Színpad*-hoz, majd *Nagy* Endre kabaréjába és a *Royal-Orfeumba*, egész a világháború kitöréséig: Ezután a *Belvárosi, Andrásy-úti, Apolló* jött sorra. Innen vissza az *Andrásy-úti Színház*-hoz, majd az *Uj-Színház* kitört. Azóta itt vagyok.

— *Tervei?*

— Szépen, magyarosan és jól játszani a színpadon. A színpadot és a művészetet elválaszthatatlannak érzem és ettől a meggyőződésemtől nem tántoríthat el a színészi feladat esetleges csekélyége sem, mert ha egyszerű a materia, annál nehezebb azt becses műtárggyá formálni. Ami lehetővé teszi, hogy szépen, magyarosan és jól játsszak, örömmel tölt el és minden törekvésem annak elérésére irányul.

— *Milyen a dolgozómódja? Mi a színész iskolája?*

— A színész csak azért tanul, hogy később elfelejtse a tanultakat és maga törjön elő új csapáson. Akik nagyvonalú színészetet akarnak, megszabadulva rutinbagyöpösödött színészetüktől, emberekként jöjjenek a színpadra. A színész a saját egyéniségén keresztül járja át az adott figurát és telítse azt élettel. Tehát a tanult sablonoktól megszabadultan, saját egyéniségének tanulmányozásával foglalkozzon, mert saját énye megismerésétől jut el az emberek megismeréséig.

— *Mint vélekedik a művészházasságokról?*

— A magamé után indulva, nagyon boldognak tételezem fel a többieket is.

— *Mikor komoly a kabaré és mikor kabaré a komoly színpad?*

— Nem tudok itt disztinválni. Ugyanolyan művészetnek érzem nagy cameánk cizellálását, mint a hajszálcés-tel elefánsont-ra vetett miniatűrök detail-munkáját. Bizonyos, hogy a kabaré olykor kompromittabb színpadi játék, mivel gyakran ugyanazt a problémát fejtegetheti, amit egy többórás vígjáték, noha csak tizenöt perc áll rendelkezésére. A két műfaj közötti distancia aligha nagyobb itt, mint a téra és a krocki között.

— *El lehet-e képzelni Pesten egy strindbergi értelemben vett intím színpadot és milyen lenne az?*

— Csak államsegéllyel, vagy pedig — ez elég furesén hangzik, de tessék jól utána gondolni, — akkora mérettel, mint a Városi Színház. Hogy a vállalkozás életképes legyen, a legmagasabb helyárat *egy pengőben* kellene fixirozni, ezért is ilyen alacsony helyárakért mindenki hajlandó volna elszüvenni a tömör és ragyogó kulturát és irodalmat. Másképp nem lehetséges a dolog, mivel a szel-

lemi és anyagi gazdagság fordított arányban állnak. A színház ilyenformán visszakanyarodna a görög kultúra bázisához és bizonytalmas hatalmas lendületű tömegművészetté fejlődne. Szóval, mint látja kérem, én ma az intimitásnak csak egy módját látom: a tömegek legtéljesebb nyilvánosságát.

— *Mit tart a közönségről és a fiatal művészgenerációról?*

— Magamat is még, — legalább is lélekben, — a fiatalok közé számítom és szeretem hinni, hogy a mi huszonhét főből álló művészgárdánk is fiatal harcosok tömörülése. Különbösen is a magyar, ez a tehetséges fajta, igen biztató ígéret. Egyenrangú az oroszsal, az olasznál bensőségesebb és őszintébb.

Ami a közönséget illeti, sajnos, még mindig erősen ránehezedik a borzasztó gazdasági krízis. Nincs felszabadult kacaj, felszabadult sírás, a legvidámabb pillanatban is rájuk nehezedik valami félelemféle a holnaptól és a legőszintébb fájdalom átérzése sem tudja teljesen megkönnyíteni a szívüket. Nem tudnak az emberek ma igazán vidámak lenni, se igazán sírni. A színház azelőtt olyan testi szükség volt, akár a gőzfürdő, de ma, mondhatni, luxusnak számít.

— *Milyen a modern nő szerepe a családban?*

— A nő ideálját az anyámban látom. Most körülbelül nyolevan éves lenne, ha élne.

Dajbukát Ilona válasza hasonlóképpen érdekesek.

— A *Thália*-nál kezdtem, színiskolát nem végeztem, — kezd hozzá a művésznő. 19-ben *Biró* Lajos *Francia* négyesében léptem föl, azután az *Andrásy-úti, Apolló* következett. Wertheimerékkel újra visszamentem az *Andrásy-úti*-hoz. Majd ez év októbertől kezdve az *Uj Színház*-ban játszom.

— *Melyek a művésznő tervei?*

— „A dadá“-t szeretném játszani *Bródy* Sándortól, *Mária* Magdolnától és *Alvingnét* (*Kisértetek*.)

— *Hogy tanul a művésznő, hogy dolgozik?*

— Egyszer elolvasom a szerepet, azután sugó után emlékezetből próbálom. Ösztönös tevékenység ez. Élet és egyszerűség: ez a nagy jelszó. Tudni kell érezni, tudni kell a bensőnköt adni s ez az út a művészeté.

— *Mint vélekedik a művészházasságokról?*

— Nagyon jó tapasztalatom van erre nézve, de félek, hogy ez kivétel. Pedig nagy előny, nagy lelki megkönnyebbülés ez. Teljesebb együttműködést, jobb megértést biztosít ez az ideális művészi harmónia. Pláne, ha együtt is játszhatnak, ami abszolút összjátékot biztosít.

— *Mit tart a közönségről és a pesti színésznőkről?*

— Nekem igen jó tapasztalataim vannak a közönséget illetőleg. Sajnos, inkább a könnyebb műfajt kedvelik. Ez a színészre nézve nem nyújt annyi élvezetet, mintha problémát kap és ebben ki is élheti magát. A pesti színésznőkről, írja meg, hogy nagyon talentumosak és irigylem őket, hogy olyan jó soványak.

— *Milyennek látja a modern nő szerepét a családban és a nagyvilágban?*

— Én nem vagyok úgynevezett modern nő. Öszintén szólvá, ezt a kipécézett típust nem tartom nagyon kitünő családanynának és feleségnek. Állandóan az jár a fejükben, hogy társaságba járjanak, öltözködjének, táncoljanak s ebben egész tevékenységük kimerül. Másrészt azonban a modern nő másik típusát helyeslem és dicsérem, mely típus dolgozik, foglalkoztat, érvényesülést keres és talál.

— *Milyen szerepe van a nőnek a művészet kialakulásában?*

— Tökéletesen egyenértékű a férfiak szerepeivel, főleg a színészetben. Azt hiszem, a képzőművészeti és irodalmi pályákat azért hanyagolják el a nők, mivel ezekhez sok energia, szívósság kell és az érvényesülés lehetősége igen csekély. Ami pedig a színészetet illeti, szükséges-e elárulnom, hogy minden asszony született színésznő?

Káldor László.

Új nőmozgalom

Minden ujságolvasó ember észrevehette, hogy néhány hete valami sajátságos mozgalom van keletkezőben. Egy új nőmozgalom. De nem az, amit feminizmus néven ismernek s ami a nők jogi felszabadulását célozza. Ahány lapot kinyit az ember, akár képes szépirodalom, akár politika amiben léte gyökerezik, — nem is cikksorozatát, — de külön rovatot indít a dolgozó, kenyérkereső asszony problémái számára. A cikkeket nők írják, nem írónők és sokszor igen érdekes dolgokat mondanak el és valahogy ez a sok író asszony azt a benyomást kelti, mintha egy régen döngött ajtó nyílt volna ki dörögve s azon át vége láthatatlan csapatban özönlene a sok egyszerre síró, nevető, dicsőítő, panaszkodó, okos és fontoskodó nő.

Érdekes mozgalom és minden bizonnyal — a sok szalmacsépelés ellenére is — értékes mozgalom. Mert ha minden kéve szalmából csak egy odaszorult búzaszem is az életé lesz, már nem volt kár a munkáért. És vigasztaló jelenség is minden esetre. A mai nőt tulságos sok vád éri: Irtak és — mit tagadjuk? Írtunk mi is elég förmedvényt, hogy így-amúgy a rúzs, az eton, a fügefalevelszoknya, pókháló kombiné, átcharlestonozott délutánok és éjszakák, fölszarvazott férje és elhanyagolt csemetéje önagyságának — nota bene még jó, ha egy elhanyagolt is kitelt egy ilyen letáncolt csontváztól. Szóval vén és ifjú, szoknyás és nadrágos, fürtös és kopasz moralisták szidtuk épen eleget a modern nőt. És most mi történt? A jó Isten tudja, honnan, egyszerre itt terem egy légió nő és mind gondolkodik, töri a fejét, hogyan lehetne a férj irtózatot terheit megkönnyíteni, kenyeret is keresni, háztartást is vezetni, gyereket is nevelni, de szépnek is maradni, szórakozni, — szóval a kecske is jóllakjék — de — a rúzs is megmaradjon.

Am tréfán kívül, állapítsuk meg, hogy már egy óriási lépést tettünk a haladás felé, ha az asszonyok gondolkodnak. Ha kicsit tétován, kicsit kapkodva is a kötelesség és a léha szórakozás között. Mindegy. Gondolkoznak. Valami esoda történt, mert ez ilyen hirtelenül s fly nagy tömeget lepert meg. Ugy kellett legyen, ahogy én is mindig mondtam: Az asszonyok mind jók és önzetlenek. És okosak is. Csak gyerekek. Elkényeztetett gyerekek. És most kezdenek felnőni. Hogy is mondjam csak? Hát igen. Mint a bakfisok, akik oly édes könyörtelenséggel tudják a szülők keserves garasait kizsarolni. Mert olyan „gusztá dolog“ táncolni, mert a Gerbaud olyan finom, s mert az a cipőcske vagy az a toalet olyan elbűvölő. Papának-mamának fő a feje, de a bakfis azt nem látja. Hiszen takarják is a szülők előtte. Azután férjhez adják és most az urát pumpolja és most az urának fő a feje. És a férj húzza az igát, az asszony szórakozik. Az asszony szépül és a férj öregszik. Morózus, fáradt beamter lesz a tüzes gavallér völegényből. Én azt hiszem, hogy így valahogy történt, hogy az asszony egyszer csak mégis észreveszi, hogy vulkánon táncol. A szédületes summájú számlák tömege, a férj sötét arca. Aztán az a rengeteg öngyilkosság az ujságokban. Mikor ezek a sötét mentők először rémlettek fel a könynyelmű szépasszonyok előtt, egy kicsit megriadt a szívük, de elhessegették a víziókat. Egyszer azonban mégis eljött a tiszta, világos látás pillanata, ami egész borzalmasságában mutatta nekik a feneketlen örvényt. És nemcsak az ijedtségük ébredt fel. A jó, önzetlen szívük is. A józan eszük is. Valahogy így történt, ugy-e? Ma még kapkodnak, zavartak és ügyefogyottak sokan közülök. De jön néhány van, aki már helyben van, aki már megkapaszkodott a saját új erőre ébredt hitébe és akaratába. Egy csomó ösmeretlen érték. Üdvözöllek, üdvözlünk benneteket megtért és észretért asszonytestvéreink. Ma még botorkáltok, de az igaz és egyenes út nem rejtőzködik. Itt van előttem. Csak jöjjetek bátran. És ha olykor kicsit fáradtak is lesztek, megvigasztal majd a szívetek, amelynek minden dobbanása diadaléneke lesz az asszony-embernek Istennel, családjával és önmagával való megbonthatatlan szent harmóniájáról.

*

Nagy örömmel és jóindulatú elnézéssel olvassuk az ébredő asszonytársaink írásait. Mint mikor gyermekeink első botorkálását, félénk teigését mosolyogtuk anyai szeretettel. Milyen kedves az az anonim írás, amelyik a háztartásban a Taylor rendszert akarja bevezetni. A „scientific management“-t, — tudományos üzemezetést, amit már a nagyanyáink is úgy hívtak hogy „jó beosztás“. Hogy ne akarjunk egyszerre mosni, vasalni és az egész lakásban mindenütt nagytakarítani. Ezt elnevezik ők Taylor rendszernek. (Szegény Taylor megfordulna a sírjában.) A Taylor rendszer lényege szintén az erő és időkimélés. de mégsem ilyen „jó beosztás“ a jellege. A Taylor szisztema szerint dolgozó munkás ugyanis mindig ugyanazt a mozdulatot végzi, hogy mozgása teljesen gépies és egyforma legyen és a rendszertelenül változó erőfeszítésbe bele ne fáradjon. Ez egy kis, két — legfeljebb három szemlélyel (a ház asszonyát is beleértve) dolgozó háztartásban máris kivihetetlen. És tegyük hozzá, hogy hálístennek. Mert a háztartás munkája épp azért kedves, mert nem gépies sablon-munka, hanem élő és változékony valami, ami életünkbe új és új varázst hoz, aszerint, hogy ma másként állítunk egy vázát, kötünk egy függönyt, ki-

MÉLTÓZTASSÉK KIADÓHIVATALUNKTÓL

INGYENES
„HÓVIRÁG“ MOSÓPOR

MINTACSOMAGOT KÉRNI!

Budapest, IX,
Ráday-u. 31.
Tel. J. 366-70

Abayné
fest, tisztít

E lap előfizetőinek kedvezmény.

Munkáért el-
küldünk és
hazaszállítjuk.

eserélünk egy párnát, vagy új virágot, más fajtát, szintűt és alakút viszünk a szobánkba.

Miért töri meg néhány évi irodai munka a szép fiatal leányokat? A sablon, a lelket elfásító, a fantáziát, egyéniséget bénító számsorok, lelketlen üzleti levelek és könyvelés lassú, biztos felőrlői a legesapongóbb ifjúságnak is. Üzleti számító lényvé, fanyar humorú, cinikus lényekké savanyodnak kevés kivétellel a legtöbben.

A háztartás asszonyának külseje megkopik talán, nem oly elegáns és utolsó divatú, mint a magányos kereső, de idegei jobbak, türelmesebb, elnézőbb, önfeláldozóbb, mint az, akit a számok fogtak igájukba.

Nagyon sok csinos fejecske fő abban a nagy gondban, miként lehetne a főzést leegyszerűsíteni, különösen ott, ahol az asszonynak is dolgoznia kell menni. És mint a dolgozó asszonyok Mekkája felé, úgy fordul Páris, London, Newyork felé, ahol a boldog háziasszony ha este fáradtan hazatér, csak kibontja és megmelegíti az „olesó és jó“ konzervkatulyákat a gáz-, vagy villanyresón s már kész is a „pompás“ estebéd. Közben megfeledkezik a névtelen cikkíró a skorbut és hasonlónyavalyák rémeiről, amik pontosan a konzervfogyasztás nyomán szabadulnak reánk és előbb-utóbb drágán fizettetik meg velünk ezt a csoda nagy kényelmet, hogy a harmatos borsót ne magunk fejtjük, a ropogós vajbabet ne magunk szeleteljük és főzzük meg frissiben.

És ez „csak“ a gyomrunk. De a gyerekeink, az egész napestig intézetbe dugott gyerekeink! Mi lesz a család az ilyen vesztettül benzines — életben? Nem volna-e jobb, ha az asszonyok a „keresni segítés“ dolgát másként fogják fel? Lemondani a szórakozásról, a drágább öltözködésről és inkább otthonmaradni valami kevésbé jövedelmező házi-ipari munka mellett? Hiszen a gyermekek intézeti neveltetése maga felemészti a mai női nyomorúságos munkabéreket. És mi lesz, mikor jönnek sorra a gyermekbetegségek? Micsoda lelkiyugalommal megy irodába a tisztviselő és razziazni éjszaka a női policáj? (!)

No, de félre az aggodalmakkal! Az asszonyok gondolkodnak és kiutat keresnek a kátyúba került gazdasági helyzet számára. És bíznak benne, hogy meg is fogják találni. És a családját s otthonát csak az fogja másra bízni, akit erre súlyos körülményei okvetlenül reáakényszerítenek.

Angelotti Mária.

Szerelem három országon át

— Regény —

I. A verseci győző

Domonkai Domonky Sebestyén, magyar királyi honvédkerületi parancsnok arról volt híres Magyarországon, de még a határokon túl is, hogy soha, amióta csak szolgált, egyetlen fillér kincstári pénzt el nem fogadott, lett legyen az fizetés, pótdíj, szálláspénz, lópénz, vagy más néven nevezendő katonai illetmény. 1871-ben, alig hogy a magyar királyi honvédséget felállították, mint tizennyolc éves fiatalember, ki éppen az érettségén túl volt, önként állt be katonának, honvédnek; egy év múlva hadnagy, tíz év múlva százados, 1903-ban, éppen ötvenéves korában, vezérőrnagy és dandárparancsnok lett, hogy négy évvel később honvédkerületi parancsnok — altábornaggyá lépjen elő; de soha egy fillér fizetést nem vett fel, hanem minden járandóságát egy alapítványba fizette be, melyet hadnaggyá való kinevezetésének napján ő maga fundált kerek százezer forinttal, a negyvennyolcas, negyvenkilences öreg honvédek javára.

Voltak aggodalmaskodók, akik kérdezték, nem félti-e katonai jövőjét, hogy éppen az öreg félistenek javára alapítványoz, de Domonky Sebestyén kuruclelkű ujdonsült hadnagy úr nagyon okosan és fölényesen válaszolt.

— Amit ő felsége, talán politikából megtett, megteheti azt hazafiságból az ő hadnagya is. Ő félmilliót fordított a javukra, a koronázási ajándékot gondolom, hát csak fordíthatok én is csekély százezerrel! És azután — folytatta — apám ezredese volt Bemnek, sok elaggott honvédünk lehet, kit az ő parancsa vezényelt rohamra... hát a fia ne tegye meg értük, különösen ha amugy is teheti, hogy kedvezőbbé tegye a sorsukat?

És hónapról hónapra és esetről esetre minden fizetését és pótdíját az alapítvány gyarapítására adta. Hadnagyból idővel altábornagy lett, de soha még feledékenységből sem történt, hogy csak egy krajcár kincstári pénzt is magának tartott volna meg. Apám katonáinak adom, — mondta — így becsülöm én meg az én vitéz katonáim emlékéit.

Hát igaz, hogy tehetette; domonkai Domonky Sebestyén, Magyarország egyik leggazdagabb embere, közel huszezer hold földnek és több millió forint készpénzvagyonnak ura volt. De hány báró és gróf és még ennél is nagyobb rangú nagy úr van, kinek szintén sok milliónyi vagyona van, mégis kifizeteti magának, amit kapnia kell, nem adja se katonáknak, se másoknak.

Mikor elérkezett az ideje, megnősült és házasságából két gyermek származott. Az elsőszülött fiú volt, Gedeon; ezt honvédtisztnek és nagy magyarnak nevelte; a második leány volt, Jóka, sudárnövésű, gyönyörű teremtés. És megjutalmazta az apát a magyarok Istene azzal, hogy leánya magyar szépség lett; olyan, milyennek Rozgonyi Piroskát képzelet el magának az ember. Nyulánk, de acélos termet, rozsdásan csillogó haj, mérsékeltlen hosszukás arc, nagy, egymástól elfekvő szemekkel és a szoborszerűen szabályos orr alatt egy picike, vérvörös cseresznyeszáj. És mindennek fölött: a megtestesült életerő és egészség.

— Jóka?! — micsoda leánynév ez? — kérdezték tőle tisztársai is, mások is, de Domonkynak erre is volt válasza. Ha van Pirokska, — felelte — lehet Jóka is. A jó sem rosszabb gyökszó, mint a piros. A férfinévek dolgában hagyján, ebben elég gazdag a magyar olyan nevekben, amik eredeti nevek és semmiféle más nyelvben nincsenek. Van Árpád és Géza, meg Taksony, van Lehel és Zoltán, meg Elemér... de női nevek dolgában már meglehetősen szegények vagyunk mi magyarok. Pirokska, Fehérke, Etelka... no látjátok, egy negyedik már eszembe se jut, amely speciálisan magyar név volna. a többi, ami van, mint Erzsébet meg Ilonka és Magda, mind csak magyarított alakú naptári név. A németnek Helén, a magyarnak Lenke vagy Ilonka. Tehát csinálni kell, ami hiányzik;

lám, én csináltam egyet: Jóka és azt hiszem, hogy elfogadható jó név ez.

(Hát abban tévedett ugyan a kegyelmes ur, hogy a Piroska név a piros-ból származik, mert a régi latin Priscanek a hajtása az, mindazonáltal elismerés illette őt azért, hogy a keresztnevek dolgában is a magyar szempont volt nála az első.)

1911-nek nyárutóján nagy hadgyakorlatot rendeztek Dél-Magyarországnak dunamenti részében. Két közös hadseregbeli hadtest, az ellenség, volt a déli fél és három honvédhadosztály, tehát számra nézve jóval kevesebb volt az országot védő haderő, az északi fél. Mint az ellenség parancsnoka, gróf Waldkirchener Willibald főbánsági hadtestparancsnok szerepelt; egy úgynevezett stratégiai portentum, kiről az illetékes körök szinte csodálkozó tisztelettel beszéltek; az országot védő haderőt, a számra nézve is gyengébb három honvédhadosztályt, Domonky Sebestyén vezette.

A hadgyakorlaton jelen volt a király is és a királlyal több főherceg és nagynémet úr. Ez utóbbiak közül a legemlegettebb név volt Graetz-Bieberfeld uralkodó hercege, ki mint hatodik Joakim ült a trónján és kit a nagynémet hadsereg egyik legzseniálisabb tábornokának ismertek. Barbarossa-szakállú, óriási termetű germán volt, kinek arca és szeme a lelke nagy jóságára mutatott.

A hadsereg és a honvédség, de a szövetséges külföld is feszülten figyelte a játékokat, mely játéknak mindenestre komoly, de háborúnak mégis csak játék volt... és különösen a magyarság szorongott: megállja-e Domonky a félelmetes osztrákkal szemben a helyét? Boldogul-e a honvédség a túlsúlyban lévő közösökkel szemben?

Általános volt a lemondás: nem boldogul! Nagy blamázs készül a honvédség részére. Négy hadosztállyal szemben csak három és gróf Waldkirchenerrel szemben, ki már több nagy hadgyakorlatot vezetett, a most először debütáló Domonky! És azután — de ezt már csak szuttogták — gróf Waldkirchener Willibald a legkedveltebb embere az udvarnak! Tehát ő kell, hogy győzzön, punktum.

Nos, a felvonulás megtörtént és domonkai Domonky Sebestyén úgy elvágta az ellenséget hátsó összekötő vonalától és átkarolva annak balszárnáját, úgy nekidobta őt a határhegységnek Dél-Magyarország és Havasalföld között, hogy a valóság esetében vagy meg kellett volna magát adnia, vagy hanyathomlok kimenekülni az országból és internáltatva, ott kint tenni le a fegyvert.

Graetz-Bieberfeld uralkodó hercege, ki már a hadgyakorlat közepe felé mindent jól látott, többször is csodálattal kérdezte: — Ki az a zseniális magyar, az a Feldmarschalleutnant von Domonky?... és szabadon adott elragadtatásának kifejezést. Fenomenális egy hadvezéri tehetség; irigylem a monarchiától azt az embert! Hogy a körülötte feszengő urak, a döntőbírák és több pofaszakállú tábornok, savanyúan nézett, mikor ő így beszélt: ezal keveset törődött a meggyőződésének kifejezést adó herceg.

Egy vasúti állomás mellett volt a lefuvás, odaállott az udvari vonat is és a király, mikor elkészönt az uraktól, Domonky Sebestyéntől is bucsút vett. Németül beszélt hozzá, mitől Domonky tábornok vérpiros lett. — Ich danke Ihnen, Excellenz, Herr Feldmarschall-Leutnant, — mondta — dass Sie meine braven Honved-Divisionen so tüchtig geführt haben. — Gróf Waldkirchener Willibald akkor nem volt ott; ő valahol Aninán, vagy még azon túl is tanulmányozta, hogy merre van kifelé.

A hadgyakorlat befejezése után Graetz-Bieberfeld uralkodó hercege meglátogatta Domonky Sebestyént. Nem kérte magához, jöllehet uralkodó herceg volt. ő maga látogatott el hozzá és melegen megszorította a kezét. — Gratuláljak? azt nem teszem, — mondta. — Felfogásom szerint: ezt csak olyasmihhez lehet, ami nem egészen tőlünk függött, ha sikerült. Ön oly pozitív és abszolút tudást, oly bámulatraméltó zsenialitást mutatott, hogy csodálattal vagyok eltelve ön iránt. Ön csodálatot, nem gratulációt érdemel. Hol tanulta ön a sztratégiát, tábornok úr?

— Aki csak tanulta a sztratégiát, fenség, — válaszolta Domonky tábornok — de veleszületett tehetségnek híján van, abból sohasem lesz hadvezér, úgy vélem. Legfőlebb nagy katonai méltóság lesz. Hát nem mondom, hogy nem tanultam is; de egyébként azt hiszem, hogy a rátermettséget apámtól jussoltam. Ki sohasem volt katoná, csak képviselő volt, mégis zseniális hadvezér és ezredes lett... Aztán mosolyogva folytatta. — Mi magyarok, fenség, született politikusok, született szónokok és született verekedők vagyunk, úgy mondják.

— No, azt ugyancsak elverte, azt a Willibaldot vagy hogy híjják, — jegyezte meg jókedvűen a fenséges úr.

Még sokáig maradt a herceg és mennél többet és mennél többféléről beszéltek, annál melegebb lett a szimpátiája Domonky iránt. Ki ötvenhétéves kora mellett is daliás, jegenye-termetű úr volt, koromfekete kipödrött bajusszal és tipikus magyar katonárcsallal és termettel. Végül, bucsúzás előtt, ezt mondta Graetz-Bieberfeld hercege:

— Most halaszthatatlan dolgaim vannak, haza kell utaznom, tábornok úr. De jövőre megint eljövök és akkor több napon át is vendége leszek önnek, kedves Domonky. Az ön vadászterületei Domonka körül Európában a legzadagabbak, a legjobbakkal.

— Boldog leszek, fenség, — válaszolta Domonky örömmel — ha vendégül fogom láthatni házáznál. De bátor vagyok megjegyezni, hogy már nem leszek akkor tábornok, hanem civil úr.

Graetz-Bieberfeld uralkodó hercege erre csak gyöngécskén elcsodálkozott, de nem felelt. Nem kérdezte: ugyan miért?... Ha így beszél a tábornok, — gondolta — akkor alkalmasint van oka, hogy így beszéljen és tán zavarba hozná, ha kiváncsi volna a miérte.

Még tele voltak a lapok Domonky tábornok nevével, tán még le sem szereltek a honvédek, kik a nevezetes hadgyakorlatban részt vettek és máris világgá repült a megdöbbentő hír: Domonky Sebestyén altábornagy lemondott tábornoki rangjáról és visszavonult Domonkára, gazdának. És hangsúlyozták a lapok: nem nyugdíjba ment, de lemondott a rangjáról; tehát már nyugdíjas tábornok sem a kegyelmes úr — a verseci győző, ahogy nevezték — hanem egyszerű polgárember, földbirtokos.

Találgatták ennek okát, de hiába; még a magasabb katonai körök magyarországi lapja és szécsőve, a német nyelvű „Budapester City“ sem tudott meg a kulisszák mögül egy betűt sem. Sőt a City is fölvetette a kérdést:

lefuváskor a felséges út a leghizelgőbben megdicsérte Domonkyt, mi történt hát, hogy „im Handumdrehen“ lemondott a rangjáról?

Nosza, kergették a lapok tudósítóikat Domonkára, hogy hát tudják meg. A City is kiküldte a magáét. Kérdezzék meg magától a verseci győzőtől az okot; vagy ha nem akarna felelni, ami várható is, mégis: hátha lesz neki egy szava — ha nem is nyílt szava, de sejtető — a nyilvánosság, a magyar nép számára?

De Domonky senkit sem fogadott, még az udvarára sem eresztett egy lelket sem. Kastélyának kapuja bezárult és hiába tagadta el valaki hírlapírói, vagy tudósítói mi-voltát és füllentette, hogy ő erdészmérnök, vagy gépgyáros, csakhogy bebocsáttatást nyerhessen a nagy úrhoz: még a kapunak a küszöbére sem léphetett. — A kegyelmes úr senkit sem fogad, mondta a hajlíthatatlan kapus és ezzel vége volt. Megfordulhatott az úr, akárki volt is. Mihály gazda, mihelyt megmondta a magáét, egyszeriben süket is lett, néma is; háttal fordult a kapunak és csak pipázott. Mindenkinék egyformán mondta: a kegyelmes úr senkit sem fogad, csak egy reporternek, ki orvosnak hazudta magát, felelte azt Mihály gazda: — No persze! A kegyelmes úr beteg, hát csak nem gondolja, hogy fogadni fogja az urat! Ami orvosnak nagy malícia, ha vesszük.

Nem vezetett célhoz semmi más trükk se s így sem mire se mehettek a lapok, sem a nagyobbak, komolyak, sem a kisebbek, és hiába próbálkoztak meg azzal, hogy megkörnyékezték Domonky Gedeont, Domonky Sebestyén fiát, ki mint honvédőrnagy szolgált valahol Dunántúl. — Abszolúte semmit sem tudok; apám nem közölte velem elhatározásának motívumait, — mondta.

A titok tehát titok maradt továbbra is; még a honvédelmi miniszter, Domonky egyik legbizalmasabb barátja sem huzhatott ki belőle egy betűt sem. Ez kijelentette, hogy állhatatosan hallgatni fog... csak a fiával fogja közülni az okot, de csak akkor amikor, most még nem mondja meg.

Mire taktikát változtattak a lapok; megtudják ők az igazságot más módon is. No, nem a City, ez napirendre tért az ügy fölött, hanem a nemzetibb irányú ujságok. Méltatlankodni kezdtek, hogy hát mi történt? Mi sérelem eshetett Domonkyn, a nagy sztratégán, a verseci győzön, hogy lemondott tábornoki rangjáról? Mi intrikák folyhatnak ellene, hogy olyasmit tett, amit senki? — Hát még most is ott volnánk, kérdezték — hogy a magyar ember, ha egy ideig bírja is, de csak kénytelen vele, hogy háttal fordítson a hadseregnek?

Tüntetőik is akadtak, kik a Honvédelmi minisztérium és a Hadtestparancsnokság elé vonultak. — Éljen Domonky Sebestyén, éljen a legmagyarabb tábornok... és abcug gróf Waldkirchener! — volt a jelszó. Egy gúnydalt is fujtak: retirálj, retirálj, Anináig meg sem állj... és ilyen hangok is emelkedtek a tömegeből: — le a sva-regelbel, le a fekete sárgával... éljen a magyar nemzeti hadsereg!

Szóval, paprikás lett a közhangulat nagyon és a képviselőházban is interpelláció mondódott. Feleljen a miniszterelnök és a honvédelmi miniszter is feleljen: ki a bűnös a Domonky-ügyben? Mi mellőzéssel illethették Domonkyt (és az ő személyében a magyarságot, a nemzetet is), hogy letette tábornoki rangját? Egy akkora diadal után, mint a délvidéki, verseci győzelem volt! Nem tartalékos hadnagyoecska egy tábornok, hogy nagy ok nélkül lemondjon a rangjáról!

Nosza, a Korona elé járult a két miniszter: — a Domonky-ügyben elvégre valamit tenni kell! De a felséges úr csak közönyösen vállalt vont. — Én nem bántottam meg azt a kurucot, — mondta — és ha ő nem jön hozzám, hogy megmondja: mi baja van valamivel, mi bántja? hát én sem mehetek őhozzá, hogy kérdezzem.

Az interpellációra adott válasz erre így hangzott:

— Domonky tábornok úr, azaz Domonky Sebestyén úr ügye sem a hadseregé, sem a királyé, sem a nemzeté. (Egy közbeszólás: a nemzet az utolsó!) A honvédség ügyének sem mondható. Mert lemondása a tábornoki rangról nem kívülről jött okokra történt. Nem bántotta vagy mellőzte őt senki, háttérbe sem szorította őt senki; lemondása a tábornoki rangról saját legbensőbb elhatározására történt, ami utóvégre csak szeszély is lehetett. Szeszélyekért pedig nem vállal felelősséget a kormány.

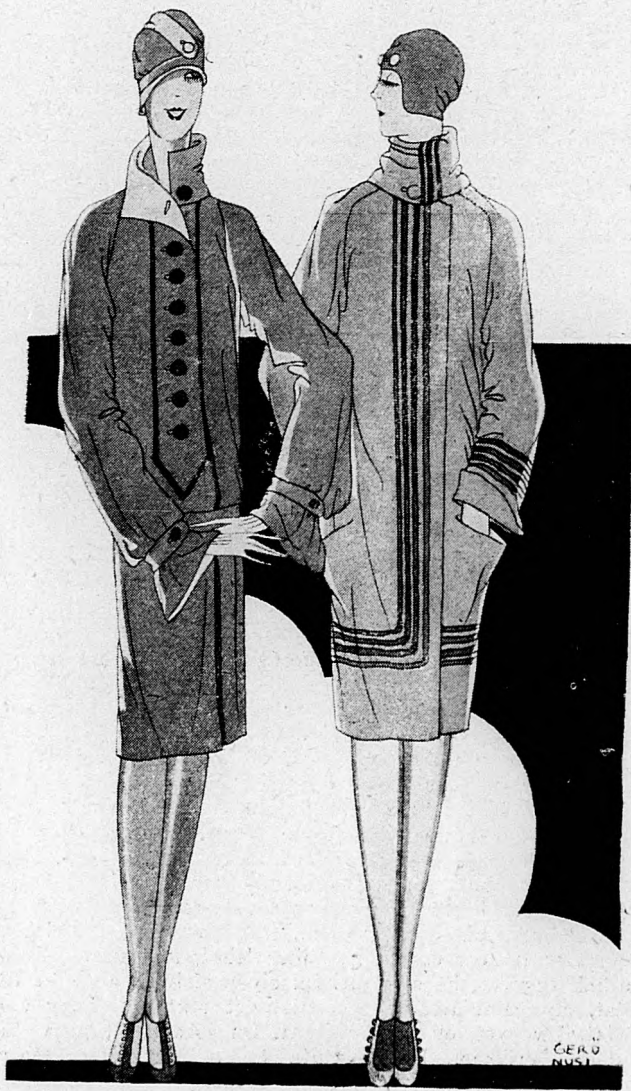
Ez a nem épen ügyetlen válasz megnyugtatta a képviselőház többségét, de még inkább a Budapester Cityt, mely sietett biztosítani a világot, hogy: es gibt keine Affaire Domonky mehr. De a többi lap még nem tért mindjárt napirendre az ügy fölött, ámde lassacskán csak lecsöndesedett a felháborodás. Domonka urának egy be-tűje sem volt ezután sem az ügghöz s így a lapok is lecsöndesedtek és béke lett. Majdnem mindegyik úgy végezte, hogy:

— Eltesszük ezt az emberünket a jövőre!

Hát gróf Waldkirchener Willibaldal mi történt?

Elültével a viharnak — a Szent István rend közepkeresztjét kapta és Bécsbe került, vezérkari főnöknek, fiát pedig, Félixet, ki százados volt, Szentpétervárra küldték a katonai attasé mellé, tisztnek.

(Folytatjuk.)

Színházi párbeszéd

— Hetek óta egyébről sem olvasok, mint hogy valóságban van a színpad, esőd előtt áll a drámairodalom...

— Attól függ, ki mondja. Ha a színigazgató beszél, nyilván az írókat okolja, akkor tehát íróválságról van szó. Ha az író nyilatkozik, szíázat egy ellen, hogy a színigazgatót okolja; akkor hát színigazgatóválságról van szó. Ha pedig színész mond véleményt, akkor mind a két válságra mérget vehetsz.

— Na és hol itt az igazság? Hogyan tudjon tájékozódni a közönség?

— A közönség ne törődjön az egésszel. Hadd intézzék el az illetékes marakodók egymás közt a dolgot. A közönség csak üljön be szépen a nézőtérre és semmi más ne érdekelje, mint az, amit elébe adnak.

— Már bocsáss meg, de ahhoz csak van valamelyes köze a publikumnak, hogy hol tart a színház: általános hanyatlás van-e, vagy átmeneti megtorpanás? Kikapcsolódik-e végképpen a mai élet a szindarabokból, vagy szóhoz jutnak-e végre a modern embert izgató problémák? — s főképp minket, magyarokat, nagyon is izgat: valóban visszaszorult-e a magyar dráma, ideértve vígjátékot és mindenféle színművet, a külföldi színpadokon, és ha igen, hogyan történt ez?

— Szívesen válaszolok a precízen feladott kérdésekre. Egy-két szezonen magyar meddősége után nem lehet kritikát rögtönözni. Megengedem: igazuk van azoknak, akik a magyar drámai termelés színvonalának, belső értékének és külső formájának elhalványulását panaszolják. A témák és az alakok azonossága előbb-utóbb ide kellett, hogy vezessen. Valóban elég volt a váratlanul nagy dámává varázsolt pincelakó lányból és a szédületes karriert csinált kis kalandorból. S elég volt a házasságtörési vagy csak törni akaró vígjátékok lélektelen egyformaságából is. De ezt maguk az írók is tudják. Legalább olyan jól, sőt sokkal régebb idő óta, mint a laikusok. Hogy mégis miért nem hagyták abba kisdés színpadi játékaikat? Merő kényelemszeretettel és a kömyű siker megszerzésének lehetősége miatt. A színigazgatók is húzódoznak az úgynevezett problémás daraboktól, legfőképpen talán azért, mert ezek a komolyabb kísérletek szomorú kudarcokba fulladtak.

— Csakhogy kik csinálták ezeket a kísérleteket? Szórol-szóra ugyanazok az írók, akiket évek, sőt évtizedek óta a színpadokon látunk. Mért nem engedik érvényesülni az ismeretlen tehetségeket, az újakat? Mért nem érdemesítik még csak elolvasásra sem a színházakhoz benyújtott darabjaikat?

— Hát ez nem egészen így van, kedves öregem. Tudtommal a színházak minden darabot elolvasnak, ami bizony keserves munka, mert minden dilettánsnak joga van darabot írni.

— ...és minden dilettánsnak joga van a benyújtott darabokról bírálatot mondani.

— No no, ne vessük el olyan messzire a súlykot. A színházi irodákban csak elvélve akad dilettáns. A drámaolvasók rendszerint íróemberek...

— ...rosszmájúak, epések, irigykedők...

— Lehet, de a színháznak üzleti érdeke, hogy jó darabja legyen, és ha a színigazgató egyszer rájön, hogy a dramaturgja egyéni szempontokat kever a bírálatba, biztos lehetsz felőle, hogy az illető nem sokáig marad meg állásában.

— Mért nem történik meg hát legalább tíz évben egyszer a csoda, hogy egy nem protegált, nem ismert, sajtó- és színházi összeköttetésekkel nem rendelkező író is meg tudna szólalni a színpadon?

— Megmondom. Mert az az ember, akit ma nem ismernek, legalább is irodalmi és színházi körökben, akinek a sajtóval semmiféle nexusa nincs, az nem író. Ma-napság óriási a szellemi fogyasztás, tehát nagy a termelés is. Aki érzi magában a hivatottságot, abból kibújik a mondanivaló és ehhez vagy ahhoz a laphoz küldi. Ha tehetség, szóhoz jut.

— Nagy optimista vagy. Inkább azt mondhatnád,

hogy nagyon sok fél- és áltehetség jut szóhoz a sajtóban, de hogy minden tehetség érvényesül, ugyan kérlek...

— Térjünk vissza a színházhoz. Szindarabot írni: ehhez valami egészen másfajta tehetség kell, mint verset, elbeszélést, újságcikkeket, értekezést, regényt írni. Úgyebár, ezt magad is tudod.

— Tudom, tudom... de remélem, nem arra a bizonyos olajozott színpadi technikára gondolsz, ami a vásári párisi bohózatírók egyetlen erénye... Végre is van más szellemi tulajdonságnak is polgárjoga, hogy a színpad szószékén megszólaljon.

— Ez régi vice. Soha sem sikerült még megnyugvásra eldönteni. Csak egy módon: ha már előadták a darabot, a szuverén közönség pontosan megérzi, hogy helyes volt-e színpadra vinni — mondjuk — egy filozófus, vagy lírai költő művét. A színpad titkainak, sajátos levegőjének, az élő szó erejének, a dráma nyelvezetének ismerete nélkül lángelmének sem sikerül megállni a sarat a színpadon.

— De előbb látnom kell a színpadon... — magad mondod. Nyújtsanak hát módot rá a színházak, hogy lássuk azokat a darabokat.

— Jó, jó, és kinek a rizikójára?... Mert remélem, avval tisztában vagy, hogy a mai súlyos gazdasági viszonyok között egy színpadi bukás olykor válságba viheti a vállalatot. Megkövetelhetjük-e vajjon egy magánvállalkozótól, hogy a saját veszélyére kezdők darabjaival kísérletezzék? Úgyebár, nem. Hátravolna akkor az állam színháza. Igen ám, de ide meg beleszól az állami költségvetés hatalmasan eldőrdülő parancsa, az, hogy deficit pedig ne legyen. Ki is tessékelnék azt a direktort, aki közpénzen holmi fölfedezési passziózásra adná a fejét.

— Ilyen reménytelennek még sem szabad festeni a helyzetet. Mondd meg akkor nekem, hogyan született meg az a sok kitünő színpadi író?

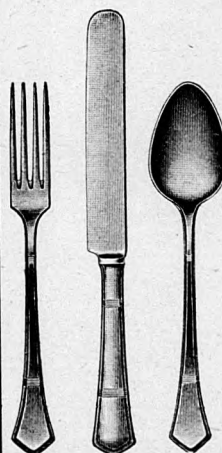
— Látod, most az elevenére tapintottál. Hát kérlek, nálunk és mindenütt a világon, ahol színházi kultúra van, úgy születik a drámaíró, hogy többedmagával színházast játszik. Így támadnak az új irányok, az új tehetségek. Nálunk „Thália” néven vagy huszonöt évvel ezelőtt afféle lelkes író- és színésztársaság alakult, és innét nőttek ki a mai nagy szerzőink és művészeink. Magát Hevesi Sándort is a „Thália” termelte ki. Az ilyen kísérletezőkre minden időben minden színigazgató és kritikus figyelt, számontartva a fiatal tehetségeket.

— Vagyis: jöjjön a kísérleti színház?...

— Nem, hanem jöjjön az ifjú lelkesedés. Jöjjenek az ismeretlenek, az újak és kezdjék úgy, ahogy a mostani nagyok és népszerűek kezdték. Csak ettől várhatjuk a magyar színpad reneszánszát. A többitől legközelebb!

A háztartás dísze a valódi alpaca ezüsthényű evőeszköz!

Fémjelző bélyeggel ellátva!
Minden darabért jótállunk!

	pengő	pengő
6 evőkés ...	15.—	6 csemegekés 12.50
6 „ villa ...	8.40	6 „ villa 7.50
6 „ kanál ...	8.40	6 „ kanál 7.50
6 kávéskanál ...	4.40	1 tejmerő ... 3.70
6 mocca ...	3.70	1 tortalapat . 4.—
1 levesmérő ...	6.30	1 pecsenyevil, 4.—
1 komplett, elegáns, 6 személyes kazetta, 47 darabból ...	112.— P.	

Teljesen pótolja az ezüstöt. Megrendelhető postán, utánvétellel. A meg nem felelőért a pénzt visszaküldjük.

Becsületos és pontos kiszolgálásért 64 év óta fennálló üzletünk és számos köszönőlevél szavatol! — Nagy képes árlapunkat kívánatra ingyen megküldjük.

MAROSI JÓZSEF és FIA
GYÁRI LERAKATA, ESZTERGOM

Ezer rózsás kiskertedben...

Irta: BORSÓDY MIHÁLY, zenéjét szerző: BUZÁS MIHÁLY

Rubato c. sentimento

1. É - zer ró - zsa s kis kisker - ted - ben, Meg - csó - kol - tam egy szép pi - ros ró - zsa t
 2. Csil - log hi - mes nyá - ri éj - jel A hold - su - gör be - lo - pód - zik hoz - zád.

Ré - sul - la - tom könnye - i met, s szí - ve - met ben - ne kü - löm hoz - zád.
 In - kébb csó - kol lé - ged, mint a kert - ben a sze - fe - hér pi - ros ró - zsa t

Vén fi - as - tyúk, ö - reg ró - zsa s, Csil - log vil - logj or - ra a kis hoz - ro,
 Né - kem is a ma - i ál - lom, Lesz é - le - tem leg - gyö - nyö - rűbb ál - mo

Mert az es - te róm - mo - soly - gott, A fű - bi - ró leg - kis - seb - bizt író - nyá.
 Mert az es - te róm - mo - soly - gott, A fű - bi - ró leg - kis - seb - bizt író - nyá.

A férfinak örök törekvése, hogy törvényeket állítson fel a lelkében és a nő halálosan gyűlöli ezeket a törvényeket.
 Biró Lajos.

Azok felelősek, akik megváltó szeretet helyett a viszályt gyűlöletet tanították a világnak.
 Berend Miklósné.

A természet kicsiny dolgokban a legnagyobbak.
 Francé.

Sok ember azt hiszi, hogy épp úgy számíthat a szerelemre, mint a kanyaróra és átesik rajta — mint a kanyarón, — a tej és méz enyhítő keveréke segítségével, — a házasságot ölné...
 Galsworthy.

A bölcsek? Ugyan mit tudhatnak ők az asszonyról?
 Knut Hamsun.

Egy porszem is elég, hogy a nők legerősebb elhatározásait is megdöntse.
 Fouchardière.

Komédia

Kedves Barátom!

Egy szellemes hölgytársaságban, könnyű és izes vacsora után arról a szabados, nyegle modorról kezdtek beszélgetni, amit uton-útfélen, sőt szalonról-szalonna vajmi gyakran lehet tapasztalni. Engedd meg, hogy csaknem gyorsírói hüségleg reprodukáljam a parázs kis diskurzust és végül hozzáfűzzem a magam elmaradhatlan kommentárját. Mert ha már úgy van, hogy vitában mindig az asszonyé az utolsó szó, hadd vegyek legalább írásban revánsot az „elnyomott” férfiakon: itt a miénk lesz az utolsó szó, drága barátom.

Három szereplője volt a beszélgetésnek: egy szőke, egy barna és egy bronzvörös haju. Kezdte —

a Szőke: Nem vagyok túlfialat, azt tudjátok, no de öreg se vagyok, — vagyis, ezt nem akarjátok tudni. De nem erről akarok beszélni. Tegnap itt volt nálunk a kislányom barátnője. Rosszúl mondom, hogy a barátnője, mert két évvel idősebb az én Veronkámnál. Szóval tizen-nyole éves. Jól nevelt leány, svájci intézetekben töltött vagy három esztendő. Összeolvasott tücsköt-bogarat. Hallatlan műveltnék, mindenkinél okosabbnak tartja magát. Valami apróságon eldiskuráltunk. Ellent mertem neki mondani. Elpittyesztette a száját, felhúzta a szemöldökét és nagyon magasból így felelt: „A néniel erről nem vitatkozom.” Hát mondjátok, nem neveletlenség ez?

A Barna: Talán nem egészen az.

A Szőke: Hogyan? Te helyesled?

A Barna: Édesem, nevezzük néven a gyermeket. Ez nem neveletlenség, hanem szemtelenség.

A Szőke: Ez viszont túlzás, szívem. Igaz? (A többiekhez fordul.)

A Bronz: Ha túlzás is, de jobb meghatározás, mint a tiéd. Azt a leányt nagyon is jól nevelték. Neveletlenségről tehát nem lehet szó. De vannak ilyen kitünően nevelt, amellet szemtelen teremtések.

A Szőke: Tulajdonképp mit hisz magáról az ilyen fiatal leány?

A Barna: Nem kell messzire visszagondolni; mink is voltunk fiatalok, de ennyi tiszteletlenséggel még se mertünk volna...

A Bronz: Ismerem ezt a fajtát. Biztosíthatlak, nagyon lenéznek bennünket.

A Barna: Miért? Ostobák vagyunk? Minden önhittség nélkül elmondhatjuk, hogy tiszta ítélőképességünk van; mink is tanultunk, lépést tartunk a kor szellemével, a műveltséggel, a divattal is persze... Miben vagyunk akkor alattuk?

A Szőke: Nem érdemes a fejünket törni. Ez az örök harc a ma és a holnap, a fiatalok és a meglettek közt. A nagy téma, amiről Turgenyev a csodaszép „Apák és fiak”-at írta.

A Bronz: A fiúk!... Azok még rosszabbak. Duhajok, durvák, mosdatlan szájuak. Húsz éves korukban olyan blazirtak, mint amilyenek a mi férjeink talán még húsz év múlva se lesznek.

A Barna: Hol tanulják ezt a tönust, azokat a nyomorult gesztusokat, a hamis fölényt, a korai túlérettégsúlyú fitogtatását?...

A Bronz: A színház, a mozi, a könyvek...

A Szőke: Dehogy, szívem. Mink is ugyanazokba a színházakba járunk, ugyanazokat a filmeket látjuk és az olvasmányaink se mások. Csakhogy ők mindent másképp látnak, mint mi. Máshogy fotografál a szemlencsájük.

A Barna: Azt hiszem, a társaság... Igen, az lesz az oka. A fiúk förtelmes helyekre, zugkávéházakba, piszkos lebujokba járnak és a csibészvilág tolvajnyelvét, tempóját, erkölceit hozzák magukkal.

A Szőke: Régebben is voltak fiúk, akik rossz társaságba jártak, de mikor úri házba, szolid környezetbe kerültek, előbb lelki és erkölcsi fürdőt vettek. Én inkább a lányokra haragszom. Hogy mit meg nem engednek maguknak ezek a lányok! Na, és hogy mit engednek meg a fiúknak!

A Barna: Látod, nem olyan egyszerű a probléma, mint ahogy gondoltad. Nemcsak a tegnap és a ma szembenállása ez, hanem igenis a modor, a stílus, a morál kérdése.

A Szőke: Ezek már részletek, szerintem. A fiatalokat mi nem tudjuk magunkhoz csatolni, a mi kedvünk és kultúránk szerint idomítani. De a tónus ellen nem adom fel a harcot. Itt az anyákra vár a legfőbb kötelesség.

A Barna: Mit akarsz? Seprővel kikergetni talán a szabadszáju fiúkat? Na persze... hogy aztán tilosban, ellenőrzés nélkül folytassák a handabandázást. Ha már ilyenek, hát legyenek ilyenek a mi szemünk láttára és fülünk hallatára.

A Bronz: A szülők nem tehetnek semmit. A fiatalok dacból is ellenszegülnek. Az iskola sem segít. Az írótól, egyedül tőlük lehet remélni valamit. Rájuk, csakis rájuk hallgat a fiatalság. Emlékezzetek, mi is így voltunk!...

A Szőke: Na, és ki diktálhat az írónak? Azok nem hallgatnak senkire, és igazuk is van, — csak a maguk művészi meggyőződésére.

A Barna: És a kiadók utasítására. Mindig olyanfajta könyveket irnak, aminek a legnagyobb kelendősége van.

A Szőke: Merem állítani, hogy a könyvek tisztességesek. Azok nem fertőznek. Ezt az ázsiai modort és hangot én az általános morális züllöttség számlájára írom. Egész Európán valami szennyes materiális hullám ömlik el. A régi, szilárd existenciák romjain mohló, gyorsan élő, kapzsi spekulánshad tombol. És Amerika ránkszabadiította a néger ritmus érzéki tébolyát...

A Barna: Igazad van, édesem. Ez az oka.

A Bronz: Igen, igen, az arany, a bár, a jazz...

*

Elhallgattak. Pár perc múlva egy új szindarabról kezdtek beszélni.

Most pedig jövök a kommentárfűrővel:

A három okos, finomlelkű szépasszony egyben-másban kitünően rávilágított a mindnyájukat nyugtalanító kérdésre. De én azt mondom: nem a színház, nem a könyv, nem a mozi és nem a jazz. Nem. Egyik sem. Ezek csak tünetek. A legfőbb, a végső ok: a szegénység. Az anyagiakban való leromlottság, amit a történelem minden ilyen szomorú szakában nyomon követ a szellemi szegénység, a morális koldus-nyomorúság. A szegénység minden bűn melegágya. A szegénység a legdurvább illúziókat, a legképtelenebb vágyteljesülést, fantasztikus karriéreket és életlehetőségeket kápráztatja elénk. A szegénység mocsárba csal, amelynek felszínét színes reflektorok tündérekertté varázsolják. És aztán jön az elkerülhetetlen kiábrándulás. A csalódás kacccenjammere előbb elkeseríti, aztán dühödtté, végre érzéketlenné teszi az embert. A mai fiatalság ennek az érzéketlenségnek ragadós sarában fetreng. Adjatok munkát, adjatok pénzt (a pénz itt életet jelent), és meglátjátok, magukhoz térnek ezek a szánsalomraméltó gyerekek. Egy öldöklő háború, egy gyilkos társadalom áldozatai.

Boecáss meg, hogy ennyire komolyra fordult a dolog és engedd meg, hogy a régi szeretettel maradjak hű barátod

Eugenius.

RUHASZAKADÁS

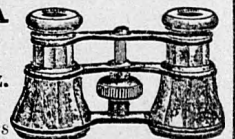
művészi műtömése, harisnyák művészi javítása *dr. Kassainé* iparművészeti műhelyében, VII, Lövölde-tér 2. Tel.: J. 395-34

CALDERONI ÉS TSA

LÁTSZERESZEK

Budapest, V., Vörösmarty-tér 1. sz.

Látcsövek, szemüvegek, orrcsüptetők, Zeiss és Görz üvegekkel, Barometerek, hőmérők

Világosság

— Regény —

Irtta *Lázár István*

XXV.

— Utánam — intett éjjelfelé Pataky.

A cigányok felszedelőzködtek, a bőgős is nyakába akasztotta össze-visszarugdalt és pántozott hangszerszámát a kenderkötéssel, a cimbalmos meg alábujt agyonkopott ládájának és megindult az éjjelfjáró karaván.

Végigzengett az alvó falun a muzsika. S járt mögötte vagy ötven lépésnyire a főtisztelendő úr, meg a káplán, de csak óvatosan kullogtak.

— A kastély felé kanyarodnak, — csóválta fejét a főúr. — Még baj lesz belőle!

— Tessék csak bemenni, — szölt a káplán a parochia előtt. — Megfázik, szent atyám!

— És mi van Zoltánnal?

— Majd én nyomon követem s vigyázok rá.

A nagypap elgondolkozott.

— Nem úgy van az, fiam, — szölt megfontoltan. —

Amért reverendát viselsz, te is csak fiatalember vagy, ittunk is egy cseppet a Koszorús acélos borából s félek, hogy valamibe még te is belekeveredsz!...

— Dehogy, — háritotta el a káplán a föltevést, — noha érzem a bor erejét... Isten óvjon!

— Persze, hogy óvjon... De tudod, ilyenkor izeg-mozog az emberben a virtus. Szaladj be hát s hozd ki a vastagabb kabátomat s vedd föl te is a téli bundámat, ha akard. Siessünk a gyerek után, hiszen utóvégre is az eklézsiához tartozik!...

— Bizony, — szaladt be a kabát után.

A falu sötétség alatt feküdt; csak egy két pirínkó fény csillant ki a csukottpillájú zsalukáterek közül. A házak lelke imádkozik az éjszakában. Fekete gyűrűsín az utca, a mécsék a szétszórt briliánsai. A nagypap tűnődve nézte az éj csillagos palástjában szendergő falut.

A káplán kijött s ráadta rókabőrös habitusát.

— Mehetünk. Nini, a kis feszület is itt van a zsebemben... Siessünk, amice.

A muzsika lágyan pengett valahol a nagy-utca végén, a nagybőgő mélyen és keserűen brummogott, didergő panasza az éjszakában. A hegedűszo szinte világított. De felhő hengeredett a hold elé s az éjjel elborult.

— Mintha kriptában járnánk, — szólalt meg a káplán.

— Bizony, kripta ez, hol leltem életem javát s mégsem tudtam világosságot gyujtani, — elmékedett a főtisztelendő szomorkásan.

— Ezer akadály, — bólogatott a káplán. — Elgáncsolják a jó törekvést...

— Ime, ott megy az ember, — mutatott a főúr Pataky után, — a reform-gondolatok tüzetveje, aki a sötétség lelkére fényt tudna deríteni, s lám, üldözi a maradi rosszindulat, a szívébe mar, mint a kigyó, s megöli nemes becsvágyát s nagyrahitott tetterejét. Belekergetik szegényt egy ilyen keseredett tivornyába! Nem borzasztó?

— Milyen tisztán és nemesen lát a főtisztelendő úr. — szölt a káplán meghatottan.

A medvefejú felhő kibújt a hold alól s ezüstkék világosság ömlött el a falun. Ott ment a banda a domb alatt.

— A zenélő farkasok, — nézte a nagypap a cigányokat. — Széttépik a vigasztkereső emberek vagyonát hamar. A Lucifer-fajzatja! Vért és lelket iszik a hegedűjén át... Káplán öcsém!

Megáll a domb alatt.

— Azt mondom, össze kell fognunk, hogy útját vegyük az ármánykodásnak.

— Kérem fő-atyá, én készséggel...

— Ne engedjük ezt a Zoltán gyereket! Mit akarnak vele? Mit üldözik? Mintha valami titkos maffia dolgozónék ellene alattomban... Vajjon merről fú a szél?

— Borbáthné szítja.

— No, úgy-e? Én is így gondolom. De vajjon, miért? — Meg akarta fogni vőlegénynek.

— No, úgy-e? magam is így érzem. Csak nem szeretem kimondani, nehogy kárt tegyek valakiben... Pedig olyan kedves és gyöngéd lány az a Cencike.

— Igen. — dicsérte a káplán is. — A mamája pedig rettenetes eselszövő...

— És a papája? Ugy veszem észre, hogy nagyon büszke.

— A fejébe szállt a dicsősége, — mosolygott a káplán. — Hogy ő igazgató-kántor! Pedig nem rossz ember. A jószándék is megvolna benne, csak a felesége hatalma alatt áll...

— Azaz: papushős, — nevetett a főúr.

— Pedig ez bizonyos jellembeli fogyatékoság a férfinál! Nem igaz, főtisztelendő úr?

— Nem hát, — legyintett elnézően. — Melyik férfi nem papushős? Mind. Mind az egész. Az egyiket szájjal, a másikat csókkal — igaz, az is száj —, a harmadikat könnyel, vagy szép szóval gyűri le az asszony. Hej, nagy ravaszok ám azok a kicsi koponyák! Diktum-faktum: Az asszony az állatszélidítő, akarom mondani, — az úr!

A holdvilág citromsárgán tündökölt.

— A jót is, meg a rosszat is az asszony csinálja, — elmékedett tovább. — Sokszor gondoltam arra: mi lenne, ha nekem is feleséges volna? Tán még a szöszökre is felkiabálna: Ne prédikálj annyit! Mert én aztán igazán papushős lettem volna...

— No, én nem! — bizonykodott a káplán.

— Dehogynem. Hát még akiért kettő vetekszik. Cenci és Zsuzsi. Meg Klárka is, szegényke... Igaz, hogy nagy-szerű fú az a Pataky! A parasztmenyeeskék is oda vannak érte. Azt hiszem, nem véték, ha kimondom, hogy alig győzőm feladni nekik a penitenciát...

— S lám, milyen szerencsétlen, — töprengett a káplán.

— De nem engedjük, amice! Majd, ha kimulatja magát, beszélek vele. S ha kell, Borbáth uramnak is a kör-mére koppintunk. És a többieknek is... Résen leszünk!

A kastély tornyán megvillant a holdsugár. Fekete óriás a holdvilágon. Ablakai sötétek. A komondorok vonítottak az udvarán.

— Mi lesz? — szorongott a káplán.

Oldalt került a banda s fölállott a középső ablakok alatt.

— Menjünk közelebb, — izgult a főúr. — Vagy mégis el kellene hívni őket onnan...

— Késő, — legyintett a káplán ideges sejtéssel. — Mondottam, hogy...

Megzendült az éjben a szerená, lágyan és szomorúan. Sirám, aminek szava nincs. Sirt a hegedű, mint valami árva lélek, s a nagybögő meg a kontra-brácsa valami ködös és bánatos bűgással árnyalta alá a cimbalom pengését. Lélekindító előjátékot rögtönzött Pulika, aztán fölcsendült Pataky baritonja, zengőn és bánatosan:

„Te vagy, te vagy, barna kislány,

Szemem s lelke fénylet!

Te vagy mind a két életem

Egyetlen reményem!”

Az éneklő fájdalom... Húzták a cigányok szívhezszólóan, hogy Pulika cigány könnye is a hegedűjén kopogott. Valami édes-szomorú bűbáj áradt el az éjszakában.

— Csak baj ne lenne, — suttogta a káplán.

Beálltak egy vackorfa mély árnyékába.

— Az, hogy elég vad ember a földbirtokos... — mérlegelte a főtisztelendő.

— És a báró! — fűzte tovább a káplán. — Ki tudja?

A harangozó a banda mögött morgolódt. Támolyogva perlekedett a segédjegyző lélekárnyékával. Sisa kalapja fent a fejbübján. Hét királlyal sem cserélné el az uraságát! Zengett az éjféli dal mélabúsan.

„Ha az az egy reményem is

Elmulandó álom:

Nem leszek boldog sem ezen,

Sem a másvilágon!”

— Alusznak, suttogta a káplán. Vagy nem hallják...

— Vagy pedig nem is akarják, — i-lézte a népdalt a főúr. — De nini!

— Mi az?

— Mintha mozogna valaki az ablak mögött... Arc!

— Talán gyufát gyújt Zuzu...

Az ablak kivágódott s villant akkora gyufafény, hogy a banda majd hanyatt esett. Dörrenés rázta meg a csendet.

Jájj! — futott szét a banda, mint a kerge birka.

— Jájj, á bégém... — tápázkodott fel a földről a nagybögős.

— Mind agyonlövöm! — üvöltözött fent Bajomy. — Hol az a gyilkos betyár?...

— Jó estét! — Köszönt fel Pataky. — Édes Bajomy bátyám —

— Édes az öregapád! — bömbölte, hogy harsogott az éjszaka. — Bátyád a nagynénéd... Hetven pokolra jussak, ha agyon nem lölek!

Lámpa gyúlt fent, fénypászta csapott le. És a fegyvereső megint kivetődött.

— Félre! — toppantott Bajomy.

És célzott.

— Ide! — verte Pataky a mellét kacagva.

— Engem! — ugrott az ablakhoz Zuzu. — Előbb engem... — sikoltotta élesen.

A két pap fölriadt megrettenéséből.

— Megállj! — lépett ki a nagypap a vackorfa árnyékából.

Fekete szobor a holdvilágon. Állt kiegyenesedve s magasra emelte a Krisztus-keresztet. A harangozó szinte kővé vált.

— Az Úr nevében — — !

A puszkacsó lehanyatlott s a földesúr a feketepalástos fantómra bámult. A pap ezüsthajára valami földöntúli glóriát vont a holdvilág.

— Le a fegyvert! — kiáltotta ércesen. — Az Úr

szolgája parancsolja...

És Patakyhoz fordult: — Ha-za ta-ka-rodj!...

Pataky fölocsudott.

— Gyirink mán... a Déwlára kirem! — kiáltotta Pulika valahonnan.

Bajomy eltűnt az ablakból.

— Szent atyám, — mormogta Pataky.

— Haza!

És megindult engedelmesen.

— Jájj, gyin á bibás! — ordított föl a cimbalmos.

— Déwla, ne hagyj el...

Otthagya cimbalját és világgá futott.

— Jájj, jájj... — didergett a cigányrémület itt is, ott is, mintha tovaszálló vadludak gágognának. — Jájj, az ótvaros...

— Mi az Isten teremtménye? — nézte félszemvést a harangozó. — Kisértet!...

S nyolcasokat írva, tűnt el a kertek alatt.

Bubus állt a kastély kapujában. A feje fehér hordó. Egy karneváli bálvány.

— Neptanati! — toporzékolt dühében.

Pataky megfordult, de a káplán belekapaszkodott és magával hurcolta. A bárót meg Zuzu és a földesúr lefogta.

— Neptanetti! — rázta utána az öklét tehetetlenül.

— Be innen, maga szerencsétlen gatyástyúk! — cibálta befelé Zuzu. — Kikaparom a szemét!...

— Nem lehet! — röhögött fel Bajomy.

És behúzta magával.

— „Ha ez az egy reményem is elmúló álom...”

— hallatszott a refrain a holdvilágos éjben.

— Szegény fiú... — suttogta a lány.

Nekiborult a kapufának s felzokogott...

(Folyt. köv.)

Társaságból

Halló... Nemrég egy polgári leányiskolába voltam hivatalos. Egy kedves tanárnő ismerősöm be akarta mutatni a gyermekek haladását. Szívesen mentem a kis emberbimbók közé, mert ki ne szeretné téiben is a tavaszt. Éppen rajz-óra volt.

Gyerekek — szólta a tanárnő a kislányokhoz — mutassátok be a szerkesztő bácsinak, mit tudtok. Mindenki rajzolja le azt, amire felnőtt korában vágyik.

A kislányok nagy buzgalommal fogtak a rajzoláshoz. Az egyik kalaposlányt, a másik varrónőt, a harmadik orvosnőt rajzolt, és így tovább. Csak egy kis szőke lány ült mozdulatlanul és bánatosan nézett maga elé.

— Hát te, Zsófi, semmire se vágyol, — kérdi a tanárnő.

— Dehogyan nem, — felelte a kislány, — én felnőtt koromban férjhez akarok menni, csak hogy nem tudom, hogyan kell azt lerajzolni.

Most pedig engedje meg, hogy ezután komolyabb hirimre térjek át.

A budapesti m. kir. pénzügyőrök társaskörében impozáns ünnepség keretében ünnepelték Bittermann Béla pénzügyőri főfelügyelőt és dr. Kerékfy Gilbert első osztályú pénzügyőri felügyelőt kitüntetésük alkalmából. Az ünnepi beszédet Balássy Antal dr. államtitkár tartotta.

Alig néhány hete, hogy az esztergomi Bazilika érseki trónjáról a gyászfátyolt levették, ismét gyász érte Esztergomot és vele a magyar katolikus társadalmat. Kohl Medárd dr. samosatai fölszentelt püspök, az esztergomi érsek segédpüspöke, apostoli főjegyző. Ő Szentsége házi főpapja, olvasó kanonok, az egyházmegyei bíróság elnöke, a Ferenc József-rend középkeresztjének a csillagokkal, a III. oszt. vaskorona-rendnek tulajdonosa, a hittudományok doktora stb. folyó év január 15-én, reggel negyed 3-kor életének 69-ik, püspökségének 27-ik, és áldozópapságának 43-ik évében, az örök városból hazatérve, váratlanul, Isten akaratában való teljes megnyugvással, a szentségek ajtatos felvétele után, az örök hazába költözött.

Súlyos vesztesség érte Gensor János rákoscsabai nyug. állami tanítót és családját. Január 12-én szűnt meg dobogni Gensor Jánosné szíve. Súlyos és pótolhatatlan vesztességükben velük érzünk.

Ibsen születésének 100-ik évfordulóját fogja ünnepelni az egész művelt világ. A berlini drámai színházak mind-egyike ezen az estén a Peer Gynt-et játsszák.

Asszonyoknak!

A padló tisztítása. Ha a piszkos szobapadlót rendbe akarjuk hozni, vegyünk egy padlókefét és annyi terpentinolajat, hogy a tisztítandó szobák számához elegendő legyen. Az olajat öntsük egy lábasba, mártsuk bele a kefet és a kefével a padló 1 m² területét jól dörzsöljük be. Amint az 1 m² felülettel végeztünk, tiszta törlőruhával az említett felületet le kell dörzsölni. A munkát az említettek szerint tovább folytatjuk, míg a szobával nem végeztünk. Ha a szoba padlója teljesen kiszáradt, be kell eresztetni padlóviasszal és utána jól kikéfélni.

Légypiszok eltávolítása üvegről és polituros butorokról. Kétharmad víz, egyharmad szalmiákszesz keveréke a legalkalmasabb arra, hogy az üvegtárgyakról a légypiszkot ledörzsöljük. Polituros butorokról a légypiszkot petróleumos ruhával ledörzsöljük és utána a butort puha ruhával letörölgetjük.

A puder. Nagyon sokan használják és mégis kevesen tudják, hogy a puder miből készül. Nem más, mint — finomra őrölt, jól megszárt és illatosított zsirkőpor. Rózsaszínre karminnal festik. Hogy az archoz jobban tapadjon, kevés bizmut-fehéret is tesznek a zsirkőporhoz. A puder annál finomabb, minél apróbb szemre van szitálva.

Mustárliszt, mint szagtalanító. Ha a szekrényben, ládában vagy más egyéb helyen kellemetlen szag terjed el, azt hamar meg lehet szüntetni, ha az illető helyre sárga mustárlisztet hintünk. Ha a gazdasszony pl. hagymával dolgozik, esetleg halat tisztít stb., ha kezeit mustárliszttel megdörzsöli, a szag azonnal elillan.

Hogyan távolíthatjuk el a rozsdafoltot a fehérneműből? A pécéséte helyet erősen kifeszítve, gőzölgő víz felett sóskasó-porral behintjük. Utána alaposan kimossuk a ruhából a sóskasót.

A szeg megerősítése. Gyakran megtörténik, hogy a szeg a falban meglazul. Könnyen megerősíthetjük, ha a lyukból kivéve, gipszbe mártott vattával körülcavarjuk és így a régi lyukba visszanyomjuk.

Kézimunka

Rovatvezető: *Dr. Sándor Ernőné és Raffay Gusztávné úrasszonyok kézimunkaüzlet tulajdonosai; Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3.*

Lapunk mai számában négyszögletű „ollózott” tüllterítő, receterítő és gyerekkocsi terítő modelljét mutatjuk be a mélyen tisztelt olvasóknak.

A receterítő külön rajzminta nélkül a modelltől leolvasható és házilag akár rece-, akár horgolással elkészíthető. Hozzávaló anyag cégünkönél beszerezhető.

<i>Gyerekkocsi takaró</i> 60×80 méretben Ia opálbatsiztra rajzolva	5.70 P
Hozott anyagra előrajzolva	1.20 „
Teljesen készen hímézve	36.80 „
Szűrt sablonja	2.80 „
<i>Ollózott tüllterítő</i> Ia batsiztra rajzolva	3.20 „
Hozott anyagra rajzolva	1.— „
Teljesen készen hímézve	34.— „
Szűrt sablonja	1.80 „

A mélyen tisztelt olvasóközönség szíves pártfogását kérjük. Teljes tisztelettel

*Dr. Sándor Ernőné és Raffay Gusztávné,
Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 3.*

Halló... a Washingtoni francia konzulátus jelentése szerint, a legközelebbi napokban átadják Franciaország nemzeti ajándékát, az autogramos könyvet Lindberg ezredes édesanyjának, annak az asszonynak, aki a világ első pilótájával ajándékozta meg az emberiséget. — Az autogramos könyvet a francia köztársasági elnök sorai nyitják meg.

Thomas Hardyt, a napokban elhunyt angol író egész Anglia gyászolja.

Lelkes fogadtatással ünnepelte nemcsak a Katholikus Szövetség és a katolikus társadalom, hanem az egész Magyarország Serédi Jusztinián hereceprimás Öminenciája hazaérkezését.

Scharles R. M. Kenna angol orvos legutóbb azzal az elmélettel állott elő, hogy a nő 25 és 30 éve között éri el szépségének tetőfokát. Evelyn Laye, az ismert angol színésznő az orvos elméletével szembeállt. Szerinte a nő 35 éves korában a legszebb és ugyanekkor érik el nemcsak testi, de szellemi tulajdonságai is a tökéletesség csúcs-

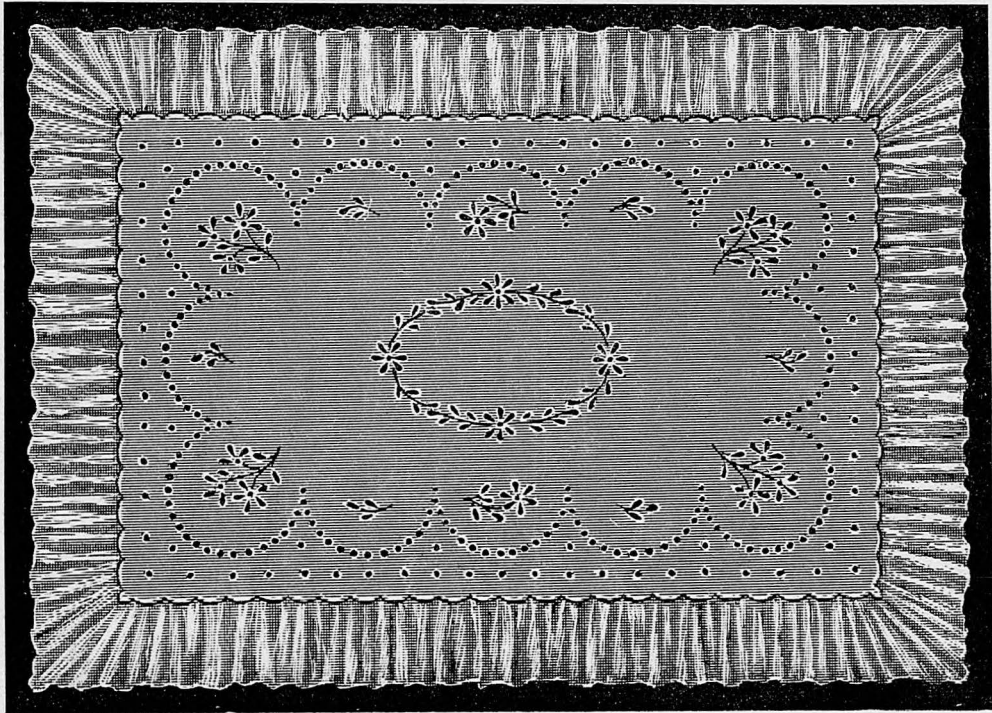
nője, lapunk kedves előfizetője. Kivételes énekművészetéről és nagyszerű tehetségéről már a múlt évben rendezett hangversenyén is meggyőződhetünk. Feltétlenül remélem, hogy a hangversenyen Nagyságos Asszonyomat is üdvözölhetem.

A „Musika R.-T.“ Erzsébet-köruti hangversenytermében március hónapban tartja ifj. Környey Béla zongoraművész hangversenyét, melyen Nagy Ilonka hegedűművész is fellép.

Halló... Február 4-én Gyöngyössi Judith hangverseny-estje. — Február 12. dr. Járossy Jenő második magyar nótá-estje. — Február 15. Kereszty Jenő orgona-estje. — Február 18. Basilides Mária Schubert dal-estje.

Hymenhirrel is szolgálhatok: Kedves előfizetőm, Meszlényi Iduskát oltárhoz vezette Albert Lajos. Sok boldogságot az új párnak.

A farsangi bálokról következőkben számolok be. A statisztika szerint több a bál, mint a farsangi napok

Gyerekkocsi takaró. Dr. Sándor Ernóné és Raffay Gusztávné modellje

pontját. — Evelyn Laye szerint a jó öltözködéshez, az okos társalgáshoz csak 35 éves korában ért igazán az asszony, és igazán csak 35 éves korában tud legveszedelmesebb fegyverével, a szépségével, ügyesen bánni.

Engedje meg, Nagyságos Asszonyom, hogy a közelebb tartandó hangversenyekről is beszámoljak.

Február 5-én dr. Keresztély István ismert nevű zeneszerző „Magyar nótáest“-et rendez a Zeneakadémiában. A közkedvelt szerző nótáskönyve kiadóhivatalunk útján is megrendelhető. Ára előfizetőknek 3 P. 50 fillér.

Április 6-án tartja dr. Véghelyiné Deáky Flóra zongoraművész a Vigadó nagytermében egyetlen hangversenyét. Véghelyiné Deáky Flóra kivételes tehetségét, finom ízlésű zongorajátékát, talán fölösleges is említenem. Legutóbb tizennygy külföldi lap és tíz magyarországi lap foglalkozott e kivételes tudásu és technikájú zongoraművész hangversenyének kritikájával. Most csak annyit, hogy játékát az erős kellemes billentés, biztos, diszkrét és briliáns technika, a tökéletes színezésű előadás és egyéni felfogás jellemzi.

Ugyancsak április 6-án rendez a Vigadóban egyetlen dalestjét Petry Kató, a m. kir. Operaház fiatal művész-

száma. A farsang 45 napjára 150 mulatságot jelentettek be. Február 3. Egyetemi Énekkarok bálja (Budai Vigadó). Csaba Bál (Kath. Kör). — Február 4. Vitéziszék bálja (Vigadó). — Február 8. Athléta-bál (Hungária). Gömörmegyeiek bálja (Gellért-szálló). — Február 9. Állatorvosi Főiskola bálja (Hungária-szálló). Budai Torna-Egylet bálja (Budai Vigadó). — Február 10. Szt. Imre Kollégium bálja (Gellért-szálló). — Február hó 11-én. Americana-bál (Vigadó). — Selmecebányaiak bálja (Tisztviselő Kaszinó). Csaba Bajtársi Egyesület bálja (Kath. Kör). Görög Kath. bálja (Budai Vigadó).

Halló... Nem fárasztom? Az egyik kültekli szinpadon történt a következő kis epizód:

Azt mondja a hőszerelemes:

— Direktorkám, szigoruan ragaszkodom hozzá, hogy szerepemhez híven, a második felvonásban, valódi libapcsenyét találjanak fel a szinpadon.

— Jól van, — válaszolt a direktor, — de viszont én megkövetelem, hogy a szerep előírásához híven, a harmadik felvonás végén tényleg löje föbe magát.

Csókolom a kezét...

Mit főzök?

Február 1. Szerda: Csontleves tüdős-omlettel, nyúlgerinc sütve, tejfellel, pirosra sült kifliburgonya-körítés, csokoládéfelfújt. — **Vacsora:** Debreceni tormával, gyümölcs.

Február 2. Csütörtök: Káposztaleves, borjuvesés egybesütve parajfőzelék, gesztenyepüré. — **Vacsora:** Libamáj-rizotto, uborka, vegyes gyümölcs vagy befőtt.

Február 3. Péntek: Tejleves reszelt tésztával, kirántott tükör-ponty burgonya- és zeller-salátával, turós-gombóc. — **Vacsora:** Tea, vaj, szardinia, sajt, banán, alma, mandarin.

Február 4. Szombat: Áttört borsóleves piritott zsemlyével, székelygulyás, daramorzsza ízzel. — **Vacsora:** Sertéskocsonya ecetes tormával, gyümölcs.

Február 5. Vasárnap: Ragou-leves, sült kappan, rakott burgonya-körítés, paprikasaláta, tejeles fánk. — **Vacsora:** Ostseehering, hideg sült, babsaláta, sajt, vegyes gyümölcs.

Február 6. Hétfő: Húsleves esigatésztával, főtt hús, burgonyapüré, paradicsommártás, káposztásrétes. — **Vacsora:** Disznótoros vacsora, gyümölcs.

Február 7. Kedd: Tejeles petrezselyem-leves, tekert hús, lencsefőzelék, linzi-tészta. — **Vacsora:** Csirkepörkölt galuskával, gyümölcs.

Február 8. Szerda: Gombaleves, töltött paprika, aranygaluska borsatóval. — **Vacsora:** Magyar sonka tormával, vegyes befőtt.

Február 9. Csütörtök: Kenyérleves, sertéskaraj egybesütve, párolt káposzta, gesztenye kifli. — **Vacsora:** Kirántott borjúselet citrommal, burgonya-körítés, vegyes gyümölcs.

Február 10. Péntek: Halikra-leves, csuka tejelesmártással, rizs-körítés, turóspité. — **Vacsora:** Kirántott kel, tojásos galuska, gyümölcs.

Egyszerű étlap

Február 1. Szerda: Csontleves, burgonya-metélt, alma. **Vacsora:** Debreceni tormával.

Február 2. Csütörtök: Korhelyleves, borjusült, parajfőzelék, alma. — **Vacsora:** Kolozsvári szalonna, alma.

Február 3. Péntek: Tejleves reszelt tésztával, káposztás kocka. — **Vacsora:** Kávé, vajaskenyér.

Február 4. Szombat: Áttört borsóleves piritott zsemlyével, daramorzsza ízzel. — **Vacsora:** Sertéskocsonya ecetes tormával.

Február 5. Vasárnap: Paradicsom-leves, nyúl sütve tejfellel, burgonya-körítés, csöröge-fánk. — **Vacsora:** Füstölthús hidegen szeletekbe, száraz kolbász, uborka, alma.

Február 6. Hétfő: Húsleves esigatésztával, főtt hús, burgonya-püré, fokhagyma-mártás. — **Vacsora:** Tea, piritós-kenyér, alma.

Február 7. Kedd: Petrezselyem-leves, kirántott parizer, lencsefőzelék, alma. — **Vacsora:** Disznófej-sajt, uborka meleg tepertő, alma.

Február 8. Szerda: Gombaleves, aranygaluska borsatóval. — **Vacsora:** Disznótoros vacsora, gyümölcs.

Február 9. Csütörtök: Kenyérleves, töltött paprika, gyümölcs. — **Vacsora:** Héjjában sült burgonya vajjal, alma.

Február 10. Péntek: Burgonya-leves, darametélt. — **Vacsora:** Tea, szardellás vajás-kenyér, gyümölcs.

Háztartás

Tarhonyás bárányfej-leves. A bárány fejét megfőzzük zöltséggel, s ha puhára főtt, a húst leszedjük róla, a nyelvet össze aprítjuk, a velőt is kiszedjük, egy tojássárgájával elkeverjük a tálban, főzés közben tarhonyát is főzünk a fejjel együtt. Készítünk vékony rántást, abba egy kevés

hagymát reszelünk és a megszürt levest rátöltjük. Ecettel ízlés szerint megsavanyítjuk, megsózzuk, kevés paprikát, az összeaprított húst, nyelvet és velőt és két tojást keményre főzve és összeaprítva a levesbe teszünk és tálalhatjuk.

Levesbe való tüdőomlett. A tüdőt puhára főzzük és megdaráljuk. Finomra vágott hagymát piritunk, 2 kanál zsirban, megsózzuk, borsozzuk és finomra aprított petrezselyemzöldet teszünk bele. Palacsintatésztát készítünk, ezt belekeverjük és 3—4 palacsintának megsütjük, azután metéltre vágjuk.

Tojásos előétel. Ahány tojásból készítjük, annyi kanál tejfelt, egy-két kanál reszelt parmezán-sajtot, néhány deka darált főtt sonkát, kevés söt jól összekeverünk. Tálalás előtt forró zsirban megforgatjuk.

Vegyes szelet. Borjú vagy sertéshúst veszünk egy félkg.-ot, egy fél pulykamellet, ezeket daráljuk meg, tegyünk bele másfél áztatott zsemlyét kicsavarva, söt, borsot, darabka vaját, két tojást. Gyurjuk jól össze, szeleteket alakítsunk belőle, tojásba és zsemlyemorzsaába mártva forró zsirban süssük ki.

Nyúl sültve. A nyulat jól megmossuk, a hártýáktól letisztítjuk, ecetes vízben fél napig állni hagyjuk, majd beszózzuk. Tepsibe tesszük zsirral, egy kevés vizet öntünk alá és többször öntözve puhára sütjük. Ha félig megsült, tovább tejfellel öntözzük és tejfellel tálaljuk.

Forrázott fogas vajmártással. A halat halfőzőben zöltséggel, sóval, gyöngye ecetes vízben félig megfőzzük, kiemeljük, tepsire tesszük, vajjal leöntjük és kevés tejfőllel gyöngén sütjük, de állandóan öntözni kell vajjal és tejfőllel. Burgonyát főzünk zöldpetrezselyemmel és egészben adjuk hozzá.

Erdélyi saláta. Puhahéju, jófajta babot sósvízben puhára főzünk és tálba téve ecetet öntünk rá. Vereshagymát finom karikára vágunk, egy liter babhoz egy félliter jó tejfőlt veszünk, 6 keményre főtt tojássárgáját szítán áttörve a tejfőllel jól összekeverünk és a babra öntve jól összevegyítjük. Rózsapaprikával meghintjük.

Szendvics. Készítsünk vajaskenyér szeletekét. Főtt csirkehúst csontozzunk ki, daráljuk meg, adjunk hozzá egy darabka vaját, nyomjuk át szítán, adjunk hozzá egy kevés tejszínhabot, sózzuk meg és kenjük rá a vajás kenyérszeletekére.

Receptek

Habos szeletek. 20 deka liszt, 10 deka vaj, 2—3 kanál cukor, kevés fahéj, citromhéj, 2—3 tojássárga, tej vagy tejfel, 2—3 tört dió összegyurasából készült tésztát vékonyra sodorva sülni teszünk. Mikor félig megsült, vékonyra kevert málna-, vagy almaízzel megkenjük és erre 5 tojásfehérje kemény habjából 20 deka vaniliás cukorból csinált keveréket teszünk s összevagdalt piritott mogoróval meghintjük és újra sülni tesszük, amíg a tojásfehérje is szépen megsül.

Sipos Elekné, Törökszentmiklós.

PAPLANT, MATRACOT

ruganyos ágybetétet a legjobban kivitelben és a legolcsóbban készít

GÖBBÖS GÁBOR

ágyneműkészítő, Budapest, I. Koronatorca 8. szám, Krisztina-tér mellett.

Isehl-i fánk. 12 deka vajhoz adunk 5 deka cukrot, 18 deka lisztet, 5 deka piritott és darált mandulát, meg 2 kanál rumot. Mindezt jól összegyűrjük, ujnyi vastagra kinyújtjuk és nagy fánksgaggatóval kiszaggatjuk. Kettőt-kettőt egymásra rakunk (a kettő közé mindig lekvárt teszünk) és forró sütőben megsütjük. Ha megsült és kihült, sűrű csokoládés öntelékét készítünk és azzal bevonjuk. Hűvös helyre tesszük és hidegen adjuk fel.

Herczegh Józsefné, Nyiregyháza.

Szalámi sütemény. Tizenegy deka porcukrot, 14 deka durván vagdalt hejjas mandulát, 14 deka sütőben puhított csokoládét, 14 deka lisztet, 2 egész tojással tésztává gyúrunk, cukrozott deszkán 3 óran át pihentetjük. Azután vékony szeletekre vágjuk, vajjal megkent badagon megsütjük.

Bálint Károlyné, Ujpest.

Napoleon torta. 14 deka cukrot, 4 egész tojást és 4 tojássárgáját habverő üstben jól összekeverünk, az üstöt tűzre tesszük (de nem a nyílt tűzre) s ott addig habarjuk a tömeget, míg langyos nem lett. Azután a kályharól levesszük és addig verjük, míg kihült. Kis citromhéjat hozzáreszelve, 10 deka lisztet fokozanállal lassan bekeverünk. Ezen tömeg egyharmad részét torta-ábronsba töltjük, a másik egyharmad részt vorörsre megfestjük és egy másik tortaábronsba töltjük, és a harmadik egyharmad részt csokoládéval megbarnítva, külön megsütjük. Ezután mind a három lapot betötellel megtöltjük és oly módon rakjuk egymásra, hogy a csokoládélap alul, a vorörs lap középen és a sargalap felül legyen. Az egészet narancskonzervvel bevonjuk.

Veress Lajosné, Hódmezővásárhely.

Bözi torta. 8 tojástehérjeből nagyon kemény habot verünk, 22 deka avánt és porkot darált mandulát, 22 deka vanília cukrot teszünk hozzá. Kikent és lisztezett tepsiben lassan megsütjük. — Krém: 8 tojássárgáját, 5 tábla puhított csokoládét, félcsésze nagyon erős teketekéjét és 6—8 deka cukrot gőzben folytonos kavarással mellett sűrűre főzzük s ha kihült, 16 deka finomra kevert vajot adunk hozzá. A tésztát három lapra szétvágjuk, a krémmel megtöltjük és kívül is bevonjuk vele, majd pisztáciával behintjük. A tortát téglalakúra sütjük. Az elkészítésénél arra vigyázzunk, hogy a mandula teljesen száraz legyen.

Halmi Viktoriné, Szeged.

Hideg vízben kelt tészta. Nyolc deka élesztőt kevés tejjel, cukorral és liszttel kovásznak kelesztünk. 8 tojás sárgáját, 5 deka vajjal, 1 és félkanál porcukorral habosra keverünk, teszünk bele kevés sót, fél kg. lisztet, a megkelt élesztőt és 9 tejmerőkanál langyos tejet. Nagyon jól kidolgozzuk, egy szalvétát erősen kizsirozunk, a tésztát beletesszük, erősen összekötjük és egy hidegvízbe telt edénybe állítjuk kelni, addig, míg a víz színére fel nem jön. A tésztához ne érjen víz, mert így nem kel meg. Lehetőleg este kell elkészíteni a tésztát és másnap feldolgozni. Kelés után lisztezett deszkára tesszük, ujnyi vastagra nyújtjuk, kifliket formálunk belőle, tetejét megkenjük és dióval meghintjük.

Dr. Péterfay Györgyné, Bpest.

Gesztenye-torta. Tizenöt sült gesztenét meghámozzunk, apróra összevagdaltuk, tizenkét deka vajot habzásig eldörzsölünk, 12 deka tört cukrot hozzáadunk, ugyszintén negyed kiló apróra tört mandulát is, azután lassanként három egész tojást és öt tojássárgáját belehabarunk, végre adunk bele fél citromnak apróra vágott héját, mindezeket jól összekeverjük, aztán megkenünk, egy kis vajjal egy tortatáblát, beletöltjük az anyagot és szép lassan megsütjük.

Szabó Istvánné, Győr.

Csokoládéfelfújt tojásbabbal. Hat tojássárgáját 14 deka cukorral habosra keverünk, akkor hozzáadunk 14 deka hámozatlan örölt mandulát vagy diót, 14 deka reszelt csokoládét, 6 tojás fehérjének keményre felvert habját s végül egy evőkanál zsemlyemorzsát. Kikent formában egy óráig főzzük. Tálaláskor a következő habbal egészen bevonjuk: 4 tojás fehérjéből kemény habot verünk, mialatt 10 deka cukrot egy evőkanál rummal megfőzünk, azután ezt apródonként a habhoz öntjük folytonos kavarással mellett, hűlni tesszük és úgy vonjuk be vele a forró kiborított felfujtat.

Beke Zoltánné, Cegléd.

Tanácsot kérnek

Kedves Hölgyeim!

Talán volna valaki Önök között, ki tanácsosal tudna segíteni alábbi aggodalmaim miatt. Férjem erős, egészséges, szép ember, de az utóbbi időben állandóan izzad. Az izzadság különösen a homlokán, arcán gyöngyözik. Nagy az aggodalmam, mert idegessé teszi férjemet ezen kellemetlen tünet. Hálás lennék, ha valaki olvasótársnőim közül tudna valamely gyógyító módszert ajánlani. Köszönettel és üdvözlettel „Egy aggódó feleség”.

Szives tanácsért fordulok lapunk kedves olvasóihoz. Nővérem már 18-ik évét tölti be és lehetetlen rendre szoktatni. Ha bármivel foglalatostokodik, azt úgy elteszi, hogy többé elő nem kerül. Fld. elkéri kis hugom tanszerit, de azokat már nem adja vissza, mert nem tudja, hova tette el. Rettentő módon szórakozott, feledékeny. Anyukám nagyon sokat bánkodik miatta és mindent megpróbáltunk, de nem sikerül a rendtelenségről leszoktatni. Szives tanácsukat várja „Egy körmendi leány”.

Kedves olvasótársnőim közül ki tudna nekem egy olyan szert ajánlani, ami teljesen megszüntetné nagymértékű kézizzadásomat. Orvos tanácsát is kikértem, de a gyógyszer, amit kaptam, nem használt. Szives tanácsukat kéri köszönettel „Tanitonő 21.”

Kedves előfizető-társnőimet kérem, legyenek segítségünkre, hogy egy 10—13 éves árva, vagy szegénysorsu kisleányt örökbe fogadhassunk. Sem családunk, sem rokonaink nincsenek, és öregségünkre egy gyereket szeretnénk felnevelni, aki szeretetével támogatónk lehetne. Ha tudnának ajánlani valakit, nagyon megköszönnénk. Szives fáradozásukért fogadják előre is hálás köszönetünket „B. L.-né.”

Én is kedves előfizető-társnőimhez fordulok, hátha módjukban áll tanácsot vagy utbaigazítást adni. Tudom, hogy kérésem szokatlan. De a sok szenvedés indít arra, hogy ezuton is próbálkozzam. Évek óta gyomorsav hiányban szenvedek és sem orvosi tanács, sem gyógyszer eddig nem használt. Nagyon kérem azon kedves olvasótársnőimet, akiknek esetleg hasonló betegségük volt és meggyógyultak, jelöljék meg, hogy hol kezelték és milyen kúrát folytattak. Talán rajtam is lehetne segíteni. Nagyon hálás volna „Egy szenvedő asszony”.

Nagyon kérem kedves olvasótársnőimet, nem tudnának-e tanácsot adni kétségbeesztő hajhullásomra. Egészséges vagyok, hajbőröm tiszta, hajamat is mindig gondoztam, s ennek ellenére állandóan töredezik. A vége rendszerint kétágu lesz, letörik és a törés feljebb is kúszik. A sűrűsége töben még meg van, de a fonat évről-évre vékonyodott és rövidült. Próbáltam hajszeszekkel, hajkenőcsökkel, zsirozással, a kétágu végek levágásával, leperzselésével is kísérleteztem, mindezeideig eredmény nélkül. Levágni azonban nem szeretném. Nagyon hálás lennék, ha asszonytársaim közül valaki eredményes gyógymódot tudna ajánlani.

„Próba szerencse”.

Kérem kedves előfizető-társnőimet, sziveskedjenek lapunk útján közölni velem egy olyan megbízható, szolid varróró címét, aki felsőruhavarrásban teljesen perfekt és varrni házhoz jönne. Hálás köszönettel

„B. B.-né, Pestszentlőrinc.”

Üzenetek

„Egy szomorú asszony“. A haragos felek kibékítésére nem ismerünk más módot, mint hogy legyen meg a hajlandóság bennük a békülésre, különben minden kísérletezés csődöt mond. Nagyságos Asszony, mint írja, megkísérelt mindent, hogy meggyőzze őket nemcsak hogy nem helyes, de magasabb etikai szempontból nézve, nem emberekhez méltó magatartásukról. Bizonyára argumentumai közt első helyen szerepel az is, hogy haragjukkal az öreg szülei-nek bánatot okoznak és a még hátralevő rövid idejüket, melyet gyermekeik körében tölthetnek el, megkeserítik torzalkodásukkal. Érthetetlen előttünk, hogy engesztelhetetlen haragot, majdnem gyűlöletet idézhetett elő rokonok között az, hogy a sógornője, talán csak tréfából, nem nyujtott kezét sógorának. Vagy ha ennek más, komolyabb indító oka volna, méltóztassék erről kikérdezni, különben nem értjük, miért sértődhetne meg valaki az engesztelhetetlenségig. Ha a sértés szándékosan történt a nő részéről és nemcsak tréfa volt, lássa be helytelen tettét és adjon beismerésének kifejezést sógora előtt, mert mindketten tekintetbe kell hogy vegyék, hogy szülei-vel szemben kötelességük a családjaik közti szeretet ápolása, melyet ilyen gyerekségekkel kockáztatni felnőtt emberek nem szokták, nem beszélve arról, hogy családban nem is szabad előfordulni.

Nagyságos Asszonyunk tegyen még egy komoly kísérletet sógornőjénél, hiszen a nők egész lényé a szeretet, a megbocsátás, megértés, elnézés kifejezője, lehetetlennek tartjuk, hogy ne nyujtáná kezét a családi harmónia megteremtésére.

Ne csüggedszen el Nagyságos Asszonyt eddigi kísérletei sikertelensége. Minden misszió türelmet és sok szeretetet kíván, ezzel a tudattal folytassa a haragosok kibékítését. Szív. üdv. a Szerk.

„V. Sándorné“. Nyári szalámi elkészítése. Veszünk hozzá 10 kg. nem tulsovány disznóhúshoz, melyet megdarálunk, 30 dk. sót, 2 deka fokhagymát nagyon finomra összetörve és vágva, 2 deka törött borsot, 1 deka salétromot. Mindezeket víz nélkül jól összegegyurjuk és a belet nagyon keményre töltjük. Füstölés előtt levegős helyen tartjuk, azután megfüstöljük és nyárig szítalt fahamuba tartjuk el. Ugyanolyan, mint a gyárilag készült szalámi.

„Egy új előfizető.“

„K. Arthurné“. Kis fiacskája táplálására legalkalmasabb a Richter-féle gyermektáplisztt. Kis leányomat csak egyhónapos koráig tudtam táplálni, úgy, hogy teljesen lesoványodott és későn vettem észre, hogy a gyerek éhezik. Ekkor vettem igénybe a Richter-féle tápliszttet és néhány hónap múlva az eredmény olyan nagyszerű volt, hogy a gyerekekre nem lehetett ráismerni. Az én esetem annál súlyosabb volt, mert nyáron kellett hozzákezdennem ily módon táplálni a babát és igen félős volt, hogy hurutot kap, de a gyerek még beteg soha nem volt. A használati utasítás a dobozon fel van tüntetve. Szív. üdvözlettel

V. I.-né, Mezőtúr.

„Máriairén.“ Ha az asparagus levelei lehullanak, vagy sárgulnak, a következő eljárást kell alkalmazni: A virág-szárakat tarlóra le kell vágni. A virágot az edényből kivenni, a fölösleges gumókat eltávolítani, a törött, hibás gyökereket éles késsel levágni és langyos vízzel leolbiteni. Olbitás után az egész tövet finomra tört faszénporral behinteni és így kell beültetni a már előre elkészített lombföldbe, melyhez adunk egyötöd rész elérett baromitrágyát, negyed rész homokot, jól összekeverjük és megfelelő nagyságú edénybe beültetjük úgy, hogy a gyökérközök is jól megteljenek földdel. Az edény alja vízleeresztő lyukkal el kell hogy legyen látva, nehogy a felesleges víz ne folyhasson le, mert a növény levelei ettől is megsárgulnak. Mikor így beültettük, pár napra fűtött kályha közelebe helyezzük, azonban vigyázni kell, nehogy kiszáradjon. Négy-öt nap múlva már víázásra lehet helyezni és két hét múlva dúsan hajt. Üdvözlettel

„Egy régi előfizető.“

„K. Arthurné“. Kérésére a legnagyobb készséggel küldöm általam két ízben is használt és bevált vajleves-tápszer receptjét: 7 gr, vaj, 7 gr. lisztből világos rántást készitünk s ezt felengedjük 130 gr. vízzel. Ha ezzel pár percig forraltuk, hozzáöntünk még 70 gr. tejet, ezzel még egyszer felforraljuk, 2 darab kockacukrot is teszünk bele. Ebből a mennyiségből 2 deci lesz. Kanállal, vagy üvegből etethetjük a babát vele. Naponta ötször adhatunk belőle, amennyit a baba megeszik. Az én gyermekeim kilenc hónapos korban egyszeri étkezésre megették mind a két decit. Hatodik étkezésre lehet 1 és fél deci tejbé 1—2 kávéskanál buzadarát, tápiókat, harmatkását adni és olyan hígra főzni, hogy üvegből is szívható legyen. A hetedik hónapban már elhagyható a vajleves, helyette húsleveset ehet a baba. Fokozatosan lehet elhagyni a vajleves s így áttérni az 5, majd a négyszeri étkezésre. Az én kisleányom most már 10 hónapos s teljesen vegyes kosztot van négyszeri étkezésre. Kis fiam a vajlevesrel hetenkint rendszeresen 30—35 dekát hízott. Tessék megpróbálni, hátha Nagyságos Asszony kis fiánál is beválik. Szíves üdvözlettel

B. Józsefné, Budapest.

„K. Arthurné“. Hasonló esetben minden anyának csak azt tanácsolhatom, hogy tanácsot csak orvostól fogadjon el, ha a választást nem kerülheti el. Az én kisleányom hat hétig kapott anyatejet, utána Nestlét, majd felestejet, de tudjuk, hogy az anyatejet nem lehet pótolni. Az én tanácsom az, hogy vizsgáltsa meg gyermekét Bókay professzorral, s ha módjában áll, fogadjon hozzá dajkát, akit szintén vizsgáltsa meg a gyermekkel egyidejűleg. Talán, ha én is ezt a tanácsot követem, kis fiam még ma is élne. Üdvözli

„Egy asszonytársa“.

„Iphigenia“. Igaza van, az az általános felfogás, hogy Ibsen ma már korszerűtlen és a nagy norvég költő igazságai belesodródtak a fejlődés forgatagába. De ha elolvassuk „Brand“, az idealizmus tragédiáját, nem érthetünk egyet azokkal, kik korszerűtlenné akarják degradálni. Nem kell azt hinnie, hogy e nagy író művei iránti lelkesedésből arra következtethetnénk, hogy elmaradt a modern haladástól, még akkor sem, ha az új üstökösöknek elébe is helyezi kedvelt íróit.

Mindig szívesen vesszük véleményét és nagyon hálásak vagyunk, hogy lapunkat is barátjaként szereti. Kérjük, ne feledkezzen meg társaságában is szóvátenni és lapunk mellett propagandát kifejteni.

Előre is sok meleg köszöntéssel a

Szerk.

A PARÁDI ARSÉN

természetes arsén és vastartalmú ásványvíz Legkiválóbb orvostanárak véleménye szerint kiváló gyógyszer a vér rendellenes összetételén alapuló valamennyi betegségnél (vérszegénység).

Különösen ajánlatos a női bántalmaknál

és az összes bőrbetegségek esetében.

Főlerakat:

Török József Rt. Ásványvízosztálya
Budapest, VI., Király-uca 12. sz.

Telefon: Lipót 994—03.

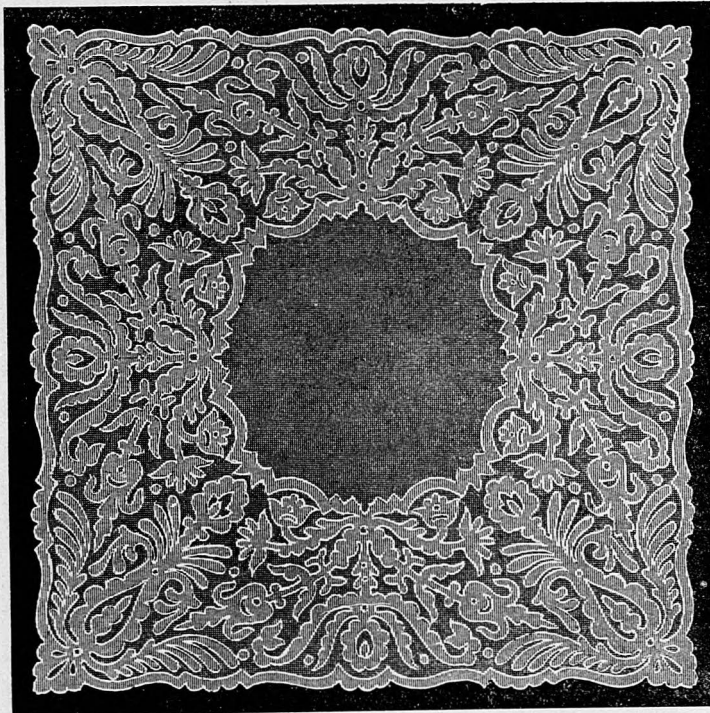
„Egy boldogtalan asszony“. Nagyságos Asszonyom, szeretném elsimitani homloka mögül ezeket a borús, szomorú gondolatokat. Soha sem szabad e gondolattal foglalkoznia, még akkor sem, ha nem ilyen erős kapocs fűzné az élethez. A boldogság egy titokzatos, relytélyes fogalom és mindenki annyit vehet belőle magához, amennyit öntudatos akarattal át tud fogni. Az annyszor hangoztatott boldogságnak ezerféle változata van, de ha mindig csak egy pontra szegezzük szemünket és másfelé nem tekintünk és elengedjük magunk mellett anélkül, hogy megismerkednénk több fázisával is, igen szomorú, egyhangú és érdektelenné válhat az élet. Ne kergessük a delibáb csodáit, elégedjünk meg a harmonikus lélek békét, csendet, nyugalmat adó megelégedettségével. Neveljük magunkat az élet szépségeinek értékelni, élvezni-tudására. Ne felejtse el Nagyságos Asszonyom, hogy minden ember boldogságra teremtett, mert a boldogságot más nem nyújthatja nekünk, azt minden ember a saját lelkéből kell, hogy kitermelje. Mintha látnám, hogy hitetlenül, tagadólag ingatja szomorúan fejét, és én mégis bátran merem felhívni Nagyságos Asszonyt, hogy újabb nagy bánata mellett is hinnie kell, hogy a szomorúság sem lehet állandó, és a

regények, hogy a legfiatalabb kislány is bátran elolvashatja.

Ha az ember szívvel, lélekkel olvas valamit, akkor szinte beleéli magát a szereplő személyek hangulatába és olyankor próbálja meg, hogy magácska, hogy fejezné ki magát adott helyzetben, ne legyen rest le is írni egynéhány jól sikerült gondolatot.

Azt hiszem, tapasztalta már, ha valami nagyon kedves dolgot olvasott, hogy nem éri be avval a könyv végén odabiggyesztett szóval „Vége“, hanem tovább szövi, saját kénye-kedve szerint a mesét, mert annyira kedvesek lettek a szereplő személyek, hogy nem akar még tőlük megválni! Szövi, szövegveti, alakítja, megszemélyesíti, beszélgeti és beszél hozzájuk maga is; a gondolatait szavakba burkolja, meglátja az életben is a hasonlatos helyzeteket, hiszen még a legcifrabb regényt is az élet produkálja; és olyankor aztán ne legyen gyáva kicsi leány, csak egészen bátran fejezze ki szavakban a magában megépített gondolatot! Ne féljen, hogy mesterkéltnek fog látszani, hiszen az életben minden megtörténhetik és ismétlődik!

Olvasson tehát és gyűjtse csokorba a szép gondolato-

Ollózott tüllterítő.
Dr. Sándor Ernőné és Raffay Gusztámné modellje

komor napokat fel kell, hogy váltsa az élet igazi derüje. Szívélyes üdvözléssel a Szerk.

„Egy nagyon kétségbeesett kislánynak“. Megértéssel olvastam segélykérő sorait. Bár azt mondják: „Hallgatni arany“, de én is azt tartom, okosan beszélni még az aranyánál is többet ér!

Ajánlok tehát egy kipróbált receptet.

Magam is olyan hallgatólag kis nő voltam, igaz, hogy már régesrég, de én erős akarattal kigyógyítottam magam belőle.

Az én fejem telve volt kedves, bájos gondolatokkal, de mikor szólnom kellett volna, gyáva voltam kimondani, éreztem, hogy úgy nem tudom magam kifejezni, ahogy szeretném, hát inkább hallgatásba burkolódtam. Felteszem, hogy okos, intelligens kislányhoz szólok, aki meg is szíyleli jó tanácsomat, eláruslom tehát azt a bizonyos, kitűnően bevált receptet!

Olvasson kedvesen, sokat olvasson! Vannak — hála Istennek — kitűnő magyar írónk; ha előfizetője a Magyar Uriasszonyok Lapjának, ott megtalálja: Lázár István, Csermely Gyula regényeit. Olvassa Herczeg, Csathó, Surányi, vagy a régiekből Jókait. Mind olyan szép fehér

kat, és ha már lesz belőlük szép, nagy készlete, majd meglátja, hogy még ha akarna, sem tudna hallgatni, mert kíváncskoznak a lelkéből!

Őszinte szeretettel üdvözlö

„Patyolat“.

„Problémá“-nak. Hasonló helyzetem jogot ad nekem, hogy néhány sorral segítségére siessék. Nem hiszem, hogy az igaz boldogságot a házastársak közötti korkülönbség bármely irányban befolyásolhatná. Kölcsönös megértés, egymás hibáinak szeretetteljes elnézése, megbocsájtás az alapja a házasságnak. Talán a nőnek fokozottabban elnézőnek és megértőbbnek kell lenni, ez a titkok titka. Az én házasságom, mely hasonló körülmények között ezeltört harmincnyolc évvel köttetett, talán bátorságot fog adni „Problémá“-nak is. Szeretettel üdvözlö

„Egy olvasó.“

„Erzsébet“. Nagyon sajnáljuk, hogy nevét nem méltóztatott aláírni s így kívánságának nem tehattunk eleget, mivel múlt számunkból elkésve érkezett kérdése, a jelenlegi számban pedig mi késtünk le. Kérjük, hogy bármikor hasonlóan sürgős kérdezni valója volna, nevét írja alá, hogy lelvélben válaszolhassunk. Naponta nem kevesebb, mint kétszáz levélre válaszolunk, szívesen megválaszoltuk volna a kétszázegyediket is. Szív. üdv. a Szerk.

Kedves előfizetőinktől az utóbbi hetekben 3683 millió nyugtázó kedves levelet kaptunk. Sajnos, e nagy számmal való tekintettel e kedves köszönő-leveleket külön-külön nem közölhetjük le, de még a névsort sem áll módunkban felsorolnunk, mert több, mint négy oldalt foglalna le. Ezért méltóztatásuk megengedni, hogy a millióajándékunk feletti elismerésükért hálás köszönetünket küldjük azon ígére-tünkkel, hogy jövőre is tervbe vettük előfizetőinknek és pártfogóinknak hasonlóan értékes és kedves meglepetést nyújtani. Szív. üdvözlettel a Szerk.

Lapunk melegsívü barátainak és pártfogóinak, kik annyi lelkesedéssel és szeretettel buzgókodtak lapunknak ismerőseik körében való megismertetésével, hálás köszönetünk jeléül megküldtük könyvajándékunkat. Sajnáljuk, hogy eddig ezúton nem köszönhattuk meg hathatós támogatásukat, de ebben csak a hely hiánya akadályozott meg és ez alkalommal pótolni kívánjuk mulasztásunkat. Nagybecsü pártfogásukért hálás köszönetünket küldjük: Mihovits Józsefné, Míka Bözsi, Kugler Mária, Klein Ede Józsefné, Mingovits Annuska, Kondoray Emilia, Fűry Ida, Hoepfner Istvánné, Schott Sándor, Meszlényi Ilonka, Koglevits Emma, Kövy Istvánné, Baader Aranka, Szidonits Mária, Lédig Ilona, Mottl Irénke, Lednicky Irénke, Bán Sándorné, Varga Anna, özv. Tomanóczy Gyuláné, Ritter Ilona, Pandurovits Margit, Fricay Richárdné, Szabó Phöbusné, Brabecz József, Faur Ödönné, Novák Istvánné, Herczegh Mária, Szatala Ilona, Schöffmann Ella, Kóródy Jenőné, özv. Csabke Gusztávné, Tóth Gyuláné, Czeke Milla, Zenz Ilonka, Leitner Rezsóné, Hribál Kálmánné, dr. Putnik Béláné, Hergovits Margit, Sztójka Árpádné, Ocskay Margitka, Lukács Anna, Bucsek Erzsébet, Klébert Irmuska, Richter Józsa, Reichardt Jolán, Gaszner Mária, Wagner Vilma, Schrammer Ferencné, Puskás Julia, Zerrer Márta, Székely Istvánné, Buócz Ilona, Stowasszer Istvánné, Siegmund Hugóné, Szutka Irmuska, Rác Éva, Kalocsay Karola, Bogdán Vilma, Békefy Sári, Hary Sárika, özv. Nemes Ernőné, Ács Sántha Mihályné, Miklóssy Margit, özv. Ritter Károlyné, Magyar Gyuláné, Szabó Lajosné, Sommer Istvánné, Kuterics Margit, Budinszky Pálné, Bán Lajosné, dr. Tallián Istvánné, Jurkó Sándorné, Magyar Kálmánné, dr. Jantsis Sándorné, Pillich Vilma, Kiss Józsefné, Müller Mária, Wohl Ilona, özv. Vadnay Istvánné, özv. Szántó Józsefné, Bakó Béláné, özv. Heinrich Ferencné, Bólya Ferencné, Nagy Lajosné, Tápay Margit, Jurkó Sándorné, Havlicsek Ferencné, Pulszky Mihályné, Szok Pálné, Víncker Jolán, Molnár Terike, Márton Gyuláné, Rákos Sándorné, Kiss Istvánné, Farkas Jenőné, Schulcz Margit, Bányai Mancsi, Orosz Kálmánné, Benke Gedeonné, Gresz Józsefné, Putnoky Erzsébet, Kiss Mária, Schlein Henrikné, Koós Gáborné, Missik Pirokska, és Virágh Gézané. Szívvelyes üdvözlettel a Szerk.

„Pécs-Szeged“. Nagyságos Asszonyunk még csak október óta előfizetője lapunknak, tehát a millió-ajándék megküldése még nem lehet esedékes. Erre vonatkozólag közöljük, hogy azonnal részesülünk ezen ajándékunkban azon új előfizetőink, kik egy évre kifizetik az előfizetési díjat. A kik fél éves részletekben fizetik az előfizetési díjat, azok a harmadik fél évi előfizetési díj beküldése után jogosultak az ajándékra. Ha azonban Nagyságos Asszony április 1-én előfizetését egy évre meghosszabbítja, a milliót azonnal megkapja.

Előfizetőink a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak ezen ajándékunkról és ezeket az őszinte elismeréseket annál is inkább önérettel könyveljük el, mert ezen ajándékozási akciónk megindításakor legfőbb elvünk volt olyan anyagot választani, mely a legkényesebb kritikát is kiállja és a legkényesebb igényeknek is megfelelő legyen. A minta tervezésének művészi voltát, mindazon előfizetőink, kik már ezen ajándékunkat megkapták, egyetlen esetben sem mulasztották el külön is kiemelni.

Nagyságos Asszonyunk is teljes bizalommal lehet ajándékunkhoz, mert biztosíthatjuk elsőrendű minőségéről. Szív. üdvözlettel a Szerk.

Ingyenes hirdetések

Páratlanul olcsón világmárkás zongorák, pianinók, részletfizetésre. Javítás, hangolás, kölcsönzés Ehall zongoratermeiben, Andrassy út 15.

Három gyermek mellé alkalmazok egy tisztességes, jó családból való, megfelelő képzettséggel bíró urileányt, aki a könnyebb házimunkában is segítségemre lenne és varráshoz, kézimunkához ért. Németül tudók előnyben. Fényképpel és bizonyítvánnyal ellátott ajánlatot kérek fizetési igény feltüntetésével. Vitéz Kovácsffy Arnoldné, Marcali, Somogy megye.

Eladó egy fekete cimbalom, teljesen jókarban. Bővebbet: VII., Gizella-út 59., fldsz. 5.

Vidékről Budapestre feljött teljesen árva urileány, perfektül főz, magányoshoz ajánlkozik házvezetőnek, esetleg irodai, pénztárkezelői állást is vállal hol teljes ellátást kap. Szíves megkeresést „Jó megjelenésű” jelígre a kiadóhivatalba kér.

Uriasszony, gyakorlott gépirónó, ügyvédi irodába, vagy gyógyszerháza pénztárnoknak ajánlkozik délutánra, havonta 35—40 pengőért. Cím a kiadóhivatalban „T. Gy.” jelíge alatt.

2 darab háromhónapos fajtiszta mártai pincsi eladó, darabonként 50 pengőért. Cím a kiadóhivatalban.

Cigányosan tanítók zongorázni magyar népdalokat művészi futamokkal, kotta nélkül. Felnőtteknek legjobb módszer, gyors és biztos eredmény. Ugyanitt kottából, akadémiai módszerrel, külön tanítás. Császár Mária, zongoratanítónő, I., Orbánhegy-uton, Tóth Lőrinc-utca 28.

Grádóban, olasz tengerparton, a „Villa-Iris” penzió magyar uri családok otthona, április hó közepétől nyitva. Elismert elsőrangú magyar konyha; e lap előfizetői számára 20% kedvezményt nyújt és fiatal leányokat is elfogad gondos felügyelet mellett a tulajdonosnő: özv. Gschaidner Lászlóné, telen át Békésesaba, Gyulai-út 3. szám alá címzendők az érdeklődések.

Gyermektelen házaspár keres háztartásába komoly, megbízható, intelligens, feltétlen rendszerető, finom főzéshez értő nőt, ki a szobalány segítségével az összes háztartási teendőket ellátja. Durva munkát nem kell végeznie. Németül beszélő előnyben. Dr. Sztójori Nagy Sándorné, kir. közjegyző neje, Kisvárdá.

Parlagi tyukok feljavítására és bő tojáshozam elérésére ajánlok fajtiszta vörös islandi tenyész-kakasokat. Tavaszki szállításra pedig fajtiszta Plymouth és vörös islandi tenyész-tojásokat. — Turiet Lajosné, Rákosszentmihály, Mária-utca 5. szám.

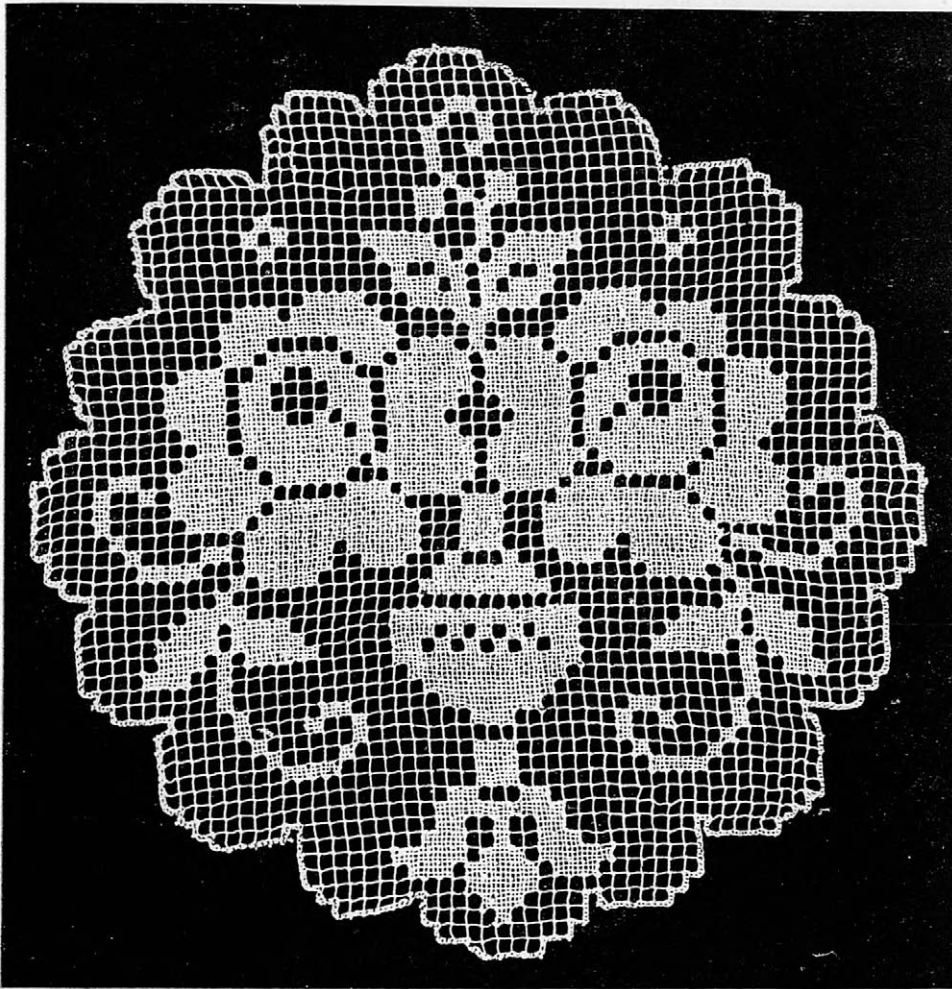
Reprezentáló özvegy uriasszony, perfekt német, külső és belső háztartás vezetését elvállalja, magyar és francia konyhában főkéletes, éves bizonyítványokkal, uri házakhoz ajánlkozik házvezetői, anyahelyettesi állásra. — Címe: „Rózsa” jelíge alatt a kiadóban.

Fiatal, dolgos, mindenek szakácsnő kerestetik, esetleg hasonló mindenek szobaleánnyal együtt, kik ötszobás, kertes (díszkert) házamban az összes külső és belső munkákat elvégzik. Családtagok száma 6, köztük 4 felnőtt gyermek. Fizetés havonta 40—50 pengő. Hosszú bizonyítvánnyal ellátott ajánlatot kérek. Hunyady Ferencné, vezérigazgató neje, I., Gr. Karátsonyi-utca 10.

Két fiúgyermek mellé keresek háziasszonyt, szerényigényű német, 18 éves, háztartásban segédkező leányt. — Cím: „Fénykép” és díjazás” jelíge alatt a kiadóhivatalban.

Szövőszéket veszek, azonban csak modern szövőszék-eladók jelentkezzenek lapunk olvasói közül. Ajánlatokat ár megjelölésével kérem „Modern művészet” jelíggel e lap kiadóhivatalába küldeni.

Felelős szerkesztő, kiadó és tulajdonos: KERTÉSZ BÉLA
Szerkesztő: tordai BÓJTHE ETELKA
Kiadóhivatali igazgató: BARTHA ISTVÁN
Kéziratokat nem adunk vissza.

Dr. Sándor Ernőné és Raffay Gusztáwné uriasszonyok kézimunkaüzletének (Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 3.) modellje

A MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA KÖNYVOSZTÁLYA SZOROZATAI:

MAGYAR IRÁSOK

Négy évszázad diadalsége, drámai alakjai, nagy szerelmei az élő magyar regényírás művészetének tükrében.

1. **Dormándi László: SOLYOMMADÁR**
A kalandos természetű, szerelmes lelkű első magyar költőnek, Balassa Bálintnak érdekfeszítő életregénye.
Ára: füzve P 5.40, kötve P 8.60
2. **Mokcsay Zoltán: SZÓL A TÁROGATÓ**
Bónis Ferencről, a Wesselényi-összeesküvés felvidéki vezéről szól ez az izgalmas, megragadó történelmi regény.
Ára: füzve P 4.—, kötve P 7.20
3. **Darnay Kálmán: TESTÖRSZERELMEK**
Kisfaludy Sándor édes-bús szerelmeinek regénye, amely egyuttal a napoleoni korszak hű korlőpe is.
Ára: füzve P 5.60, kötve P 8.50
4. **Balla Irma: VASKUTHY GÁBOR**
Felvidéki város meleg és derűs levegőjében nőtt fel Vaskuthy Gábor izig-vérig modern, nagy koncepciójú mérnök. Démoni erők a bűn ösvényére szorítják megtéptetten is diadalmas lelkét.
Ára: füzve P 4.80, kötve P 8.20
5. **Kiszely Gyula: CSEREHÁZASSÁG**
Ósi magyar kuriák falai közé, régi törzsből sarjadt férfiak, lányok lelkébe hatol a modern élet forgószéle és sodorja őket tragikus, humoros bonyodalmaiba.
Ára: füzve P 4.80, kötve P 7.20

Öt kötet ára füzve 24.60, kötve 40.— P

SZINE-JAVA

regénysorozat

SZÓRAKOZTATÓ, HUMOROS, KALANDOS, ÖTLETES, LEBILINCSELŐ,

könnyed és mégis tartalmas modern regények példátlanul olcsó gyűjteménye.

Amit a jövőbe és a múltba száguldó képzelet, az élet drámáinak meglátása, a humor és szatira könnyű, érdekeltető, mindenkihez közzelférő formában ad, mind ennek

SZINE-JAVA

foglal helyet az új sorozat regényei között.

1. *Andai*: Álmodó asszonya
2. *Galopin*: A vörös szandál
3. *Szini*: Dr. Homo kísérlete
4. *Toudouze*: Aki ellopta a Golfáramot
5. *Dahl*: Utazás egy házmeisteri fülke körül
6. *Dupuy*: A sakkjátékos (Kempelen Farkas esodagépe)
7. *Doménik*: Atlantis feltámadása
8. *Maugham*: A mágus
9. *Hull*: A sejk
10. *Frondaie*: A fejedelmi autó

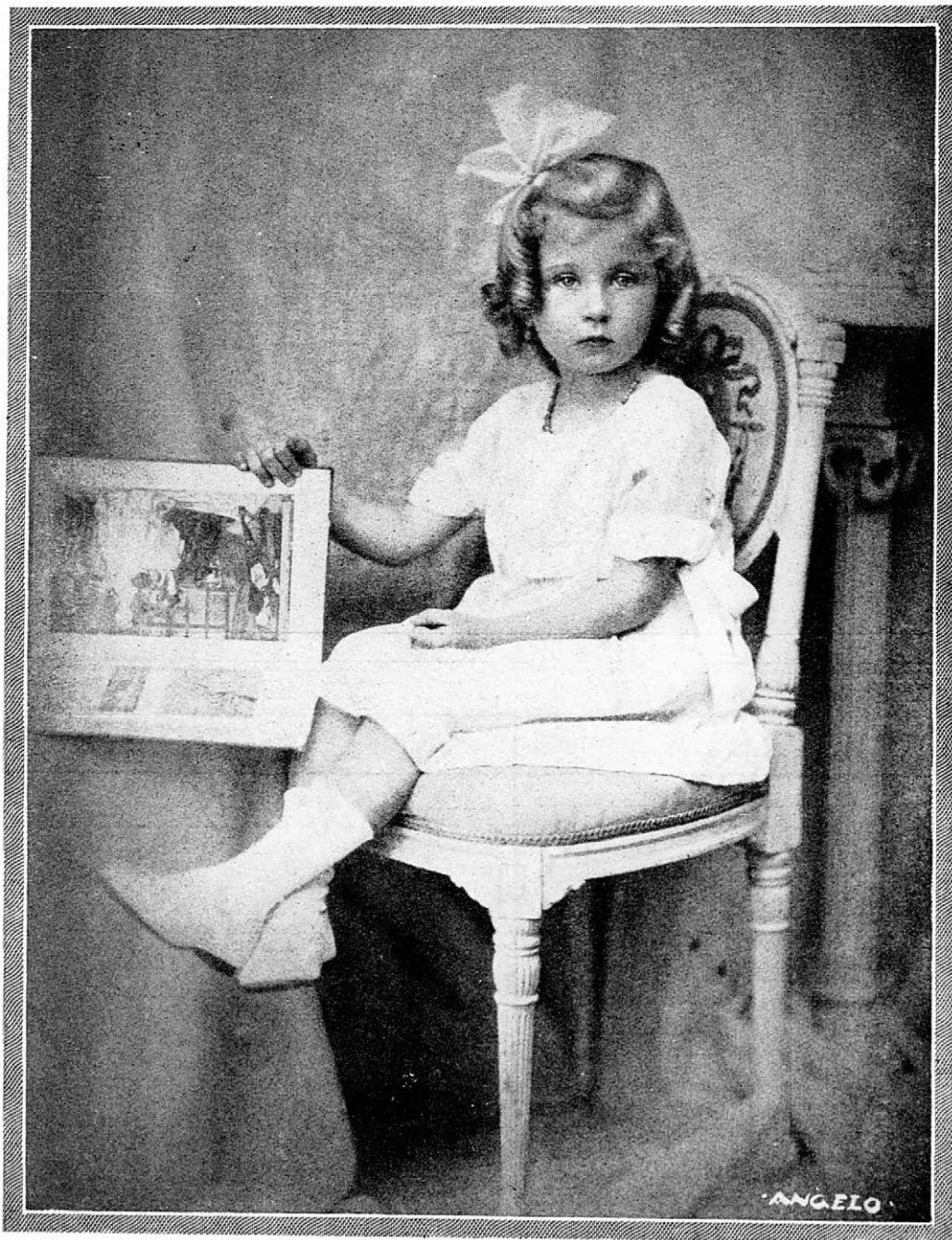
Minden kötet hófehér papíron.

Flora Margit újszerű virágos egészvászon kötésében. Öt kötet tokban P 17.— Tíz kötet tokban P 34.—

Részletrőlészítésre is kapható.
Legkisebb havi részlet P 4.—

Egyes kötet P 3.40

MAGYAR URIASZONYOK LAPJA

GRÓF ALMÁSSY MÁRIA DENISE

ANGELO felvétele
V., Vilmos császár-út 14.